
This is the **published version** of the bachelor thesis:

Dalmau Escué, Arnau; Igareda, Paula, dir. Modernització dels criteris de subtitulació en alemany gt; català. Cas d'estudi : 'Tatort'. 2016. (1204 Grau en Traducció i Interpretació)

This version is available at <https://ddd.uab.cat/record/160682>

under the terms of the **CC BY-NC-ND** license

FACULTAT DE TRADUCCIÓ I D'INTERPRETACIÓ

GRAU DE TRADUCCIÓ I D'INTERPRETACIÓ

TREBALL DE FI DE GRAU

Curs 2015-2016

**Modernització dels criteris de subtitulació en
alemany > català
Cas d'estudi: Tatort**

**Arnau Dalmau Escué
1330494**

**TUTORA
PAULA IGAREDA GONZALEZ**

Barcelona, Juny de 2016

Pàgines de crèdits

Dades del TFG

Títol:

Modernització dels criteris de subtitulació en alemany > català - Cas d'estudi: Tatort

Modernización de los criterios de subtitulación en alemán > catalán - Caso de estudio: Tatort

Subtitling criteria amelioration in German > Catalan - Case study: Tatort

Verbesserung den Kriterien für die audiovisuelle Übersetzung auf Deutsch > Katalanisch - Fallstudie: Tatort

Autor: Arnau Dalmau Escué

Tutora: Paula Igareda Gonzalez

Centre: Facultat de Traducció i d'Interpretació

Estudis: Traducció i Interpretació

Curs acadèmic: 2015-2016

Paraules clau

Traducció audiovisual, criteris, subtitulació, alemany, català.

Traducción audiovisual, criterios, subtitulación, alemán, catalán.

Audiovisual translation, criteria, subtitling, German, Catalan.

Audiovisuelle Übersetzung, Kriterien, Untertiteln, Deutsch, Katalanisch.

Resum del TFG

La intenció d'aquest Treball de Fi de Grau és fer una proposta de modernització dels criteris de subtitulació per adaptar-los al format i a l'estil actuals de producció audiovisual, ja que els criteris que trobem en àmbit acadèmic se solen centrar en l'anglès i no contemplen els problemes particulars de l'alemany. S'agafa com a cas d'estudi una sèrie en alemany, *Tatort*, a partir de la qual s'establiran els fonaments teòrics necessaris per a dur a terme aquest treball. Posteriorment es presenta una anàlisi del conjunt de reptes més importants que ha plantejat la traducció d'aquest producte audiovisual. Encara que aquest treball conté una introducció teòrica, la intenció és centrar-se en l'aplicació pràctica dels criteris i l'exemplificació de casos típics que ens trobem en qualsevol traducció que parteix de l'alemany com a llengua d'origen.

La intención de este Trabajo de Fin de Grado es hacer una propuesta de modernización de los criterios de subtitulación para adaptarlos al formato y al estilo actuales de producción audiovisual, ya que los criterios que encontramos en el ámbito académico suelen centrarse en el inglés y no contemplan los problemas particulares del alemán. Se toma como caso de estudio una serie en alemán, *Tatort*, a partir de la que se establecerán los fundamentos teóricos necesarios para llevar a cabo este trabajo. Posteriormente se presenta un análisis del conjunto de retos más importantes que ha planteado la traducción de ese producto audiovisual. Aunque este trabajo contiene una introducción teórica, la intención es centrarse en la

aplicación práctica de los criterios y la ejemplificación de casos típicos que nos encontramos en cualquier traducción que parte del alemán como lengua de origen.

The purpose of this thesis is to suggest an updated subtitling criteria in order to adapt them to the new and updated format and styles in audiovisual production. The criteria we find right now in the academic field usually focuses on the English language and ignores the specific problems we encounter in German. We take as a case study a German TV show, *Tatort*, which will lead us to the theoretical principles needed to accomplish the aforementioned task. After that, an analysis about the more challenging problems relating to the translation of this particular product can be found. Although this project has a theoretical beginning, the purpose of it is to focus on the practical side of these criteria and exemplifying the more common scenarios we can encounter in any translation with German as a starting language.

Das Ziel dieser Abschlussarbeit zeigt hauptsächlich, wie man einen modernen aktualisierten Vorschlag der Übersetzungskriterien machen kann und wie man sie zu den aktuellen Formaten und Style der Filmproduktion adaptiert. Und zwar weil die Kriterien, die man heutzutage beim akademischen Bereich findet, besonders auf Englisch werden zu oft beachtet, jedoch bleiben die deutschen Übersetzungsprobleme an letzter Stelle. Wir nehmen als Fallstudie eine deutsche Fernsehserie, *Tatort*, die uns hilft, die notwendigen theoretischen Grundlagen festzulegen, um diese Arbeit gründlich durchzuführen. Schließlich findet man eine Analyse der meisten Herausforderungen, mit der uns wir am meisten beschäftigt haben, während wir dieses audiovisuelle Produkt übersetzt haben. Obwohl diese Arbeit mit einer theoretischen Einleitung beginnt, die Hauptidee bezieht sich grundsätzlich auf die praktischen Kriterien, die wir verwenden, sollten u.a. die typischen Fälle, die man in einer Übersetzung mit Deutsch als Ausgangssprache findet, mit bestimmten Beispielen zu belegen.

Avis legal

© Arnau Dalmau Escué, Bellaterra, 2016. Tots els drets reservats.

Cap contingut d'aquest treball pot ésser objecte de reproducció, comunicació pública, difusió i/o transformació, de forma parcial o total, sense el permís o l'autorització del seu autor.

© Arnau Dalmau Escué, Bellaterra, 2016. Todos los derechos reservados.

Ningún contenido de este trabajo puede ser objeto de reproducción, comunicación pública, difusión y/o transformación, de forma parcial o total, sin el permiso o la autorización de su autor.

© Arnau Dalmau Escué, Bellaterra, 2016. All rights reserved.

None of the content of this academic work may be reproduced, distributed, broadcast and/or transformed, either in whole or in part, without the express permission or authorization of the author.

© Dalmau Escué, Arnau, Bellaterra, 2016. Dieses Werk einschließlich aller seiner Teile ist urheberrechtlich geschützt.

Jede Verwertung dieser Studienarbeit – einschließlich aller ihrer Teile – ist unzulässig ohne ausdrückliche Zustimmung der Autoren. Dies gilt insbesondere für Vervielfältigung, Vertrieb und öffentliche Verbreitung, Einspeicherung oder Verarbeitung.

Taula de continguts

Capítol 1: Introducció i motivació del projecte	1
1.2 Objectius	3
1.3 Estructura	4
Capítol 2: Desenvolupament teòric	6
2.1 Definició de traducció audiovisual	6
2.2 Criteris de subtitulació vigents	7
2.2.1 De caire general	7
2.2.2 De caire lingüístic	12
2.3 Discussió crítica dels criteris vigents i noves aportacions	13
2.3.1 Aportacions de caire general	19
2.3.2 Aportacions de caire específic en l'alemany	20
2.3.3 Aportacions de caire tècnic	21
Capítol 3: Aplicació pràctica	24
3.1 Presentació del fragment escollit i consideracions prèvies	24
3.2 Traducció d'una peça audiovisual - subtítols	24
3.3 Exemplificació dels criteris esmentats en el capítol 2	25
Consideracions prèvies	25
Problemes dins del cos dels subtítols	26
Capítol 4: Conclusions, bibliografia i agraïments	38
4.1 Conclusions	38
4.2 Bibliografia consultada i citada	40
4.3 Agraïments	41
Annex 1: subtítols en català de <i>Preis des Lebens</i>	42

Capítol 1:

Introducció i motivació del projecte

La traducció audiovisual és un camp que ha gaudit d'una forta empena durant els últims anys gràcies a la tant de moda globalització i que, per bé o per malament, cada vegada tenim més facilitats per accedir a tot tipus de continguts audiovisuals. Aquest treball pretén centrar-se en els criteris de subtitulació dins de la traducció de sèries i pel·lícules, especialment amb la combinació lingüística alemany – català.

D'altra banda, també cal destacar que la tendència general en tots els àmbits d'investigació ha sigut la de concretar i especialitzar-se cada vegada més. És a dir, mentre abans (molts anys enrere) es perseguia l'ideal renaixentista de l'*Uomo universale*, ara l'individual es centra cada vegada més en un enfocament molt específic i concentra els seus esforços en perfeccionar, encara una mica més, aquell camp de coneixement a què ha decidit dedicar-se.

En el meu cas, vaig començar la meua trajectòria en un altre àmbit, en principi relativament poc vinculat amb el que ens ocupa, però que veurem com s'hi relaciona al llarg d'aquest treball. Després de passar uns quants anys navegant per les aigües de les noves tecnologies i de la informàtica, vaig decidir canviar el rumb i visitar el continent de les llengües. Tot aquest viatge m'ha permès contextualitzar la meua experiència i m'ha fet adonar que aquests dos àmbits són aparentment bastant diferents; almenys els estudiants que hi habiten. El que vull dir és que els informàtics 'escrivim molt malament' i els traductors 'som el pitjor virus informàtic', fet que dificulta una mica la tasca d'acostar aquests dos camps on, irònicament, la tendència indica que cada vegada són més propers.

Aquest treball pretén unir tots dos territoris, en principi no gaire ben entesos, i que, per bé o per mal, van agafats de la mà. La informàtica és cada vegada més present en més àmbits, i és innegable que la traducció en general es pot beneficiar molt de les noves possibilitats que la informàtica li brinda. Deixem de banda els traductors automàtics, que sempre són un punt fortament criticat, i pensem en glossaris en línia, diccionaris digitalitzats, enciclopèdies i tot tipus de recursos que ara tenim a l'abast des de l'ordinador de casa. Tenim una facilitat d'accés a continguts com mai no havíem tingut fins ara. Però no

pensem només en les possibilitats que ens ofereix Internet, sinó també en la capacitat de còmput que tenim a l'abast amb relativa facilitat: ara amb una simple cerca podem trobar aquella paraula entre 500 pàgines en unes quantes mil·lèsimes de segon. Però no ens allunyem de la idea principal: les tecnologies de la informació i la traducció són camps no tan allunyats com es pot pensar que són, i potser eren en un passat, sinó que molt sovint van de bracet.

Això em porta a tornar a parlar de la traducció audiovisual, inevitablement lligada a la informàtica, sobretot en els últims anys. Vivim en l'era digital on gairebé tots els productes audiovisuals tenen un format codificat amb zeros i uns. És doncs inevitable que el tractament que es fa d'aquestes dades es faci per mitjà d'aquestes tecnologies que comentava i que, per tant, la traducció audiovisual sigui el producte de la suma entre tecnologies i llengua.

No obstant això, aquest treball no pretén englobar ni analitzar exhaustivament tots els tipus de traducció audiovisual que existeixen. Sobre aquest tema ja s'ha escrit, considero, una literatura prou completa que n'analitza tots els casos i vessants possibles i no tindria sentit repetir per enèsima vegada allò que ja s'ha estudiat. Tornar a dedicar un pilot de pàgines per definir què és i què no és la traducció audiovisual seria ploure sobre mullat. Aquest treball intenta ser una pluja d'idees noves (allò que deia abans d'intentar perfeccionar una mica més el camp de coneixement a què un decideix dedicar-se) i aportar alguna cosa nova, sigui una bona idea o una excentricitat. Tanmateix, sóc conscient que és necessària certa base teòrica i no podem entrar al cos del treball sense una introducció prèvia, i per tant farem un breu repàs i donarem una definició pròpia de què considerem aquí 'traducció audiovisual'.

L'objectiu últim (que també repassarem en el següent apartat) és també aportar alguna idea nova en el camp específic de la traducció audiovisual alemany – català. Si bé últimament s'ha escrit molt sobre traducció audiovisual, és evident que la llengua predominant en aquest tipus d'anàlisis és l'anglès. Per tant, la intenció és omplir aquest buit, aquesta carència, que sembla que tenim en aquesta combinació lingüística, i alhora intentar establir un primer precedent perquè en un futur algú més s'animi a treballar-hi i continuar aportant-hi idees.

1.2 Objectius

- Primerament, fer un repàs de la literatura ja escrita sobre traducció audiovisual per establir unes bases a partir de les quals començar aquest treball, i a partir de les quals podrem desenvolupar les idees pròpies i aportacions noves que es volen introduir. Aquest repàs serà relativament breu i no pretindrà ser excessivament profund, ja que hi ha altres autors molt més especialitzats i amb més anys d'investigació a l'esquena que ja han acotat perfectament els fonaments teòrics d'aquesta especialitat. En cas de buscar una anàlisi profunda, recomano ferventment la lectura de la tesi doctoral d'Eduard Bartoll (2008), a què es fa referència a la bibliografia.

- Superat aquest primer punt, la intenció és fer també un repàs a criteris específics de subtitulació, més o menys estàndards i acceptats, per posteriorment analitzar-los, valorar-ne l'aplicació en el cas específic alemany – català i/o criticar-ne alguns aspectes que no em semblin del tot encertats. Sempre ho enfocarem des del punt de vista de la combinació lingüística alemany – català, i és aquest fet un punt important, ja que alguns criteris que funcionin bé en anglès (o altres llengües de partida) poden no ser aplicables en el cas germànic.

- Finalment, la intenció és fer una petita aportació amb idees noves que puguin ajudar a millorar la percepció que es té de la subtitulació, tan general com particular¹, i classificar-les segons correspongui.

Aquests objectius persegueixen demostrar la hipòtesi que, malgrat hi ha molt material escrit sobre subtitulació, de vegades no és del tot correcte o suficient pel que fa al cas específic de l'alemany com a llengua de partida. La majoria de dissertacions que s'han fet han estat sempre considerant l'anglès com a llengua de partida i, així doncs, les conclusions que s'extreuen d'aquest tipus de treballs no sempre són aplicables en el cas de l'alemany. L'objectiu és il·lustrar quins escenaris són útils per al cas alemany, quins no són del tot correctes, i alhora proposar nous criteris de subtitulació que siguin útils als traductors que treballen amb l'alemany com a llengua de partida.

Aquest treball culmina amb la subtitulació al català d'un episodi originalment en alemany amb la intenció de mostrar totes aquestes casuístiques

---

¹ Com a 'particular' entenem la combinació específica alemany – català.

en què els criteris establerts per l'anglès no sempre ens funcionen als qui treballem amb altres llengües de partida.

1.3 Estructura

L'estructura d'aquest treball és senzilla: es divideix en quatre apartats, clarament definits i separats entre sí, que resumirem a continuació.

El primer capítol serveix d'introducció al treball i exposa els motius que m'han dut a la realització d'aquest treball. Hi explico una mica la meua trajectòria i el perquè d'on sóc i per què he decidit decantar-me per aquesta branca. També justifico i fonamento les bases d'aquest treball i faig una breu declaració d'intencions pel que fa als objectius que vull assolir un cop acabat aquest projecte.

En el segon capítol es desenvolupa l'apartat teòric de la traducció audiovisual i de la subtitulació. Primerament es fa un breu repàs de la definició de la disciplina que em servirà per acotar a quines traduccions va dirigit tot l'apartat teòric. A continuació es fa un repàs dels criteris vigents i més o menys acordats per diversos autors. No és un repàs exhaustiu d'absolutament tots els aspectes, primerament perquè seria d'una extensió desproporcionada per a un Treball de Fi de Grau i seguidament perquè *qui molt abraça, poc estreny* i per a mi té més sentit només centrar-me en aquells criteris que poden ser criticables, millorables o a què s'hi pot fer alguna aportació nova. Tots aquells que no esmento es pot pressuposar que em semblen adequats o no rellevants pel cas que ens ocupa. La intenció és seguir fent un repàs amb els criteris específics de la traducció de l'alemany a una altra llengua, però veurem que tot allò que s'ha escrit és intralingüístic i no ens ajuda gaire. A continuació es van citant els criteris específics vigents que considero rellevantment criticables. A diferència del repàs que s'ha fet anteriorment, aquí s'especifica en quins casos els criteris em semblen poc adequats o no funcionen. Finalment, es presenten un seguit d'aportacions noves, classificades en diversos camps. Aquestes aportacions no segueixen un ordre estricte ni es basen en uns criteris perfectament acotats; simplement són aquesta *pluja d'idees* que comentava a la introducció. Pretenen ser una petita aportació i una base a partir de la qual es pugui seguir treballant en un futur. Són fruit de la reflexió pròpia i observacions que he anat fent durant els meus anys d'estudi a la universitat.

El tercer capítol, en contraposició amb el capítol que el precedeix, és l'aplicació pràctica de tota la teoria que s'ha presentat anteriorment. Consta d'una petita presentació de l'episodi escollit de la sèrie alemanya *Tatort*, més concretament el número 959, titulat *Preis des Lebens* (El preu de la vida). Aquest capítol ens servirà per acotar quins problemes de traducció (generals i específics) se'ns poden presentar, amb una posterior descripció dels actuals problemes i solucions adoptades, i una selecció final d'exemples concrets on s'apliquen algunes de les idees exposades anteriorment.

L'últim capítol serveix com a colofó del present treball i conté un apartat amb les conclusions finals, la bibliografia emprada i un petit apartat amb agraïments a totes les persones que m'han ajudat a dur a terme el projecte.

Capítol 2: Desenvolupament teòric

2.1 Definició de traducció audiovisual

La definició de *què és traducció audiovisual* ens pot dur molts maldecaps si observem part de la literatura que s'ha escrit sobre aquesta definició. Alguns autors han de remuntar-se, fins i tot, a buscar una nova definició del que hauria de ser un *text audiovisual* per poder encabir-hi la traducció. Totes aquestes elucubracions ens porten a filar molt i molt prim, i a arribar a plantejar-nos, per exemple, si una locució de ràdio es pot considerar un text audiovisual i fins a quin punt podem ser flexibles pel que fa a la consideració de què és i què no és un text audiovisual².

El que volem destacar aquí és que si analitzem la qüestió de fons ens pot dur molta feina definir què és per a nosaltres la traducció audiovisual, i això ens suposaria un problema perquè el nostre objectiu no és aquest. En aquest projecte intentem centrar-nos en els criteris de subtitulació aplicats al cas particular del tàndem alemany–català.

Per tant, deixarem les definicions perfectament acotades per als traductòlegs i buscarem donar-ne una de pròpia que es pugui aplicar al nostre cas.

Per a nosaltres, la traducció audiovisual és tota aquella en la qual el text traduït ve acompanyat, imprescindiblement, d'una realitat que va més enllà del propi text i on aquesta realitat és un producte amb imatges i sons, que poden ser presents en més o menys mesura. És a dir, que la realitat del text no és el text en si sinó que va més enllà d'ell mateix i que, per ser complet, necessita el context que l'acompanya (en aquest cas, imatges i/o sons).

Feta la definició, caldria també llistar totes les modalitats que inclou la traducció audiovisual, i és que dins de la definició anterior hi podem incloure subtitulació, doblatge, *voice-over*, audiodescripció, traducció de guions (fins i tot d'obres de teatre!), supratitulació o, en els inicis del cinema, la intertitulació. Cal que destaquem, doncs, que en aquest treball ens centrarem en la

---

² Per a una anàlisi més profunda d'aquests conceptes, vegeu Bartoll 2008, p. 17-20, p. 33-35, p. 56-60 i p. 63-66.

subtitulació; a més a més, concretament, en la subtitulació per a persones que no tenen cap impediment físic i en principi tenen accés tant al canal visual com a l'auditiu. És a dir, no analitzarem els criteris específics per als subtítols que vagin més enllà de representar els diàlegs i els textos en pantalla.

2.2 Criteris de subtitulació vigents

Com a introducció al contingut teòric, farem un repàs d'uns quants criteris de subtitulació més o menys estandarditzats. Veurem què hi tenen a dir els experts i, posteriorment, presentaré algunes consideracions o crítiques que puguin fer-s'hi. En aquest apartat només veurem els criteris principals i de caire més general per poder englobar tots els problemes que posteriorment presentarem a l'apartat pràctic. No tindria gaire sentit presentar, discutir i criticar criteris que després no tinguessin cap aplicació pràctica en aquest treball.

2.2.1 De caire general

Primerament, farem un repàs als criteris de subtitulació generals pel que fa al format i aspectes que són aplicables, en principi³, a qualsevol subtítol per a qualsevol llengua.

Caràcters per segon

Pel que fa al nombre màxim de caràcters per segon que pot llegir un espectador en diverses llengües, hi ha bastant consens. Els caràcters per segon, també coneguts en anglès per *cps*, que poden llegir els espectadors de diverses llengües com el català, el castellà, el francès, l'italià, l'anglès i l'alemany solen oscil·lar entre 9 i 16. En l'apartat de resultats de l'estudi fet per Martí (2013), veiem que en castellà i alemany la majoria d'espectadors llegeixen entre 9 i 14 caràcters per segon. En anglès i francès el nombre oscil·la entre 9 i 15. Finalment, l'italià oscil·la entre 9 i 16 caràcters per segon. En el cas del català, Bartoll (2012, p. 136) ens indica que, com a màxim, ens haurien d'aparèixer 12 caràcters en un segon. Tinguem en compte que en l'estudi de Martí s'està parlant de velocitat mitjana i Bartoll ens indica un màxim.

---

³ Entenem que cada llengua pot tenir uns estàndards diferents, però ens referim aquí a que aquests criteris no tenen per què anar lligats específicament a cap llengua, ja que qualsevol llengua podria adoptar-los.

Caràcters per línia

Bartoll ens diu que "En general, el nombre de caràcters per línia és d'uns 35" (Bartoll, 2008: 151). A una altra obra seva podem llegir que:

En general, el nombre de caràcters per línia va dels 20 als 40. Tot i que moltes empreses utilitzen 36 caràcters. Això vol dir que, si el subtítol té dues línies, es pot arribar a disposar de 72 caràcters en total per subtítol. Però en tot cas una línia no en podrà tenir més de 36. (Bartoll, 2012: 132)

Díaz-Cintas ens diu que:

Cada una de las dos líneas de un subtítulo no puede exceder de los 28 a 40 caracteres y espacios, dependiendo de los criterios de la distribuidora o estudio de subtitulado y del canal de transmisión. El número mágico suele ser 35. (Díaz-Cintas, 2003: 149)

Així doncs, tots dos autors estan bastant d'acord pel que fa al nombre màxim de caràcters per línia.

Nombre de línies

Com hem llegit anteriorment, Bartoll proposa que "En principi, el nombre de línies d'un subtítol no hauria de ser de més de dues. Aquest límit ve donat per la necessitat de no cobrir les imatges amb massa text" (Bartoll, 2012: 133). Anteriorment, Bartoll també afirmava el mateix i deia que "Pel que fa al nombre de línies, el màxim hauria de ser dues i, en cas de ser només una, aquesta hauria d'aparèixer a la part de baix" (Bartoll, 2008: 169). Díaz-Cintas hi està d'acord i ens proposa que "La pauta generalizada consiste en un máximo de dos líneas por subtítulo" (Díaz-Cintas, 2003: 146). Sembla que, excepte casos molt especials, tots dos autors estan d'acord.

Separació mínima entre subtítols

Pel que fa a l'espai mínim que hem de deixar entre subtítols, Bartoll diu que "Entre subtítols, el temps mínim de separació hauria de ser un quart de segon, per a evitar la sensació que els subtítols se solapen" (Bartoll, 2008: 170), és a dir, de 250 mil·lisegons. En el seu treball posterior, afirma que "Entre un subtítol i el següent també hi ha d'haver una separació. Això vol dir que ha de

passar un temps abans no entri el subtítol següent. Generalment, aquesta separació és d'almenys cent mil·lisegons" (Bartoll, 2012: 135).

D'altra banda, Díaz-Cintas ens fa una explicació més completa de no només quant ha de durar aquesta separació, sinó també de per què es necessita aquesta separació:

Debe existir una pausa ligera, pero clara, entre la proyección de los subtítulos, pues si un subtítulo viene reemplazado por otro sin que se haya mantenido esa pausa entre ambos, se corre el riesgo de que el ojo del espectador no registre que se ha producido un cambio de material y permanezca fijado en cualquier otra parte de la pantalla. Las posibilidades de que esto ocurra se multiplican si los dos subtítulos tienen una disposición del material similar. Para eliminar este problema, los equipos de subtitulado actuales tienen incorporada una función de retraso que automáticamente crea una pausa después de la desaparición de un subtítulo de pantalla y antes de la proyección del siguiente. Para que esta pausa sea efectiva debe durar un mínimo de entre tres y seis fotogramas o, lo que es igual, 1/6 de segundo. (Díaz-Cintas, 2003: 155-156)

Les discussions a favor o en contra les deixarem per l'apartat següent, però de moment podem veure que no hi ha un consens comú pel que fa a la separació mínima. Al subtítol original alemany la separació mínima era de 120 mil·lisegons, així que sembla que es confirma que no existeix un estàndard establert.

Temps mínims i màxims de durada d'un subtítol

En aquest aspecte sí que depenem molt del format audiovisual a què ens referim. És clar que si estem fent uns subtítols per a una òpera cadascun d'ells tindrà una durada més llarga del que és habitual (perquè l'espectador pugui seguir la lletra). Però el cas que ens ocupa és el d'una sèrie de televisió, que en principi no inclou cap cançó. Així doncs, Bartoll ens proposa que "la durada màxima d'un subtítol de dues línies plenes; amb unes 15 paraules; que hauria de ser, com a màxim, de sis segons" (Bartoll, 2008: 169). En canvi, no ens parla de la durada mínima. A la seva obra posterior sí que podem llegir que "Rarament un subtítol dura més de sis segons i no hauria de durar menys d'un segon" (Bartoll, 2012: 134). Díaz-Cintas afirma que "Es importante evitar que el subtítulo monolineal permanezca en pantalla por encima de los 4 segundos y

que el bilineal lo haga por encima de los 6 segundos" (Díaz-Cintas, 2003: 153-154) i que "es aconsejable que se mantengan en pantalla al menos un segundo y, si es posible, un segundo y medio" (Díaz-Cintas, 2003: 154).

Així dons, sembla que hi ha un consens pel que fa a la durada mínima i màxima d'un subtítol.

Colors dels subtítols

Normalment, els personatges protagonistes tenen un color especial que ajuda a reconèixer-los com a tals. Hi ha diverses convencions pel que fa a quins colors cal assignar, però normalment són colors fàcils de distingir, com el groc, el blau, el verd, el magenta; per defecte, es fa servir el blanc sobre fons negre. Així doncs, Bartoll ens proposa que:

Pel que fa a l'assignació de colors i la identificació dels personatges, se suggereix l'ús de colors diferents per als personatges principals; els colors recomanats són: groc i blau sobre fons negre per a personatges principals; i verd i magenta sobre fons negre i blau marí sobre fons blanc per a personatges secundaris. Per a la resta de personatges, es recomana el color blanc sobre fons negre. (Bartoll, 2008: 182)

Com que aquests són uns criteris propis de cada estudi, no hi entrarem en gaire més profunditat que la de destacar que cal fer servir colors fàcils de distingir però que, com diu Díaz-Cintas:

Si bien en el subtitulado para sordos y personas con déficit auditivo se recurre con frecuencia al uso de diferentes colores para distinguir a los varios actores que toman parte en la acción, en el subtitulado interlingüístico los subtítulos son casi siempre del mismo color. (Díaz-Cintas, 2003: 150)

Per tant, en el nostre cas no és un aspecte que ens hagi de preocupar especialment a l'hora de fer la traducció.

Distribució espacial

Encara que resulti obvi, cal acotar on i de quina manera apareixeran els subtítols en pantalla. El format més habitual en televisió és que apareguin centrats a la part inferior de la pantalla. Així ens ho explica Bartoll:

En cinema, tant si són interns com externs, el més habitual és que els subtítols vagin a baix, això explica el terme amb què es designen en la majoria de llengües: *subtitles* en anglès, *sous-titres* en francès, *sottotitoli* en italià, *Untertitel* en alemany, *ondertitel* en neerlandès, etc. (Bartoll, 2008: 265)

Díaz-Cintas ens recorda que:

Las preferencias varían, una vez más, según los gustos personales. El requisito primordial es que, se opte por la solución que se opte, la posición de los subtítulos sea consistente a lo largo de toda la película o programa. (Díaz-Cintas, 2003: 151)

És bo recordar que cal mantenir la coherència al llarg de tota la subtitulació.

Encara que aquest aspecte sembla poc important, inclou una consideració que sí que cal destacar, i és el de la distribució piramidal dels subtítols de més d'una línia. Ens diu Díaz-Cintas que:

Con subtítulos bilineales en los que las dos líneas son de distinta longitud se recomienda que, en la medida de lo posible, la línea superior sea la más corta, ya que, de ese modo, hay una menor contaminación de la imagen. (Díaz-Cintas, 2003: 149)

Aquesta és una consideració lògica però que de vegades no es té prou en compte. Al següent apartat ampliarem una mica més les consideracions que hi fem.

Sobre el canvi de pla i canvi d'escena

Podem llegir a la tesi doctoral de Bartoll que:

Sobre la qüestió dels canvis de pla, Karamitroglou afirma que els subtítols haurien de tenir en compte els canvis de pla que impliquin un canvi temàtic en el film i que, per tant, haurien de desaparèixer abans del canvi de pla. D'altra banda, si els canvis de pla no impliquen un canvi temàtic, els subtítols poden mantenir-se presents. Resulta estrany, però, que en aquesta afirmació no s'especifiquin els canvis de pla que es produeixen en un diàleg i que, segons la

majoria d'empreses i d'estudiosos, també haurien de comportar un canvi de subtítol. (Bartoll, 2008: 170)

Díaz-Cintas ens porta per un camí similar quan ens diu que:

Aunque no siempre factible, los subtítulos deben respetar en la medida de lo posible los cortes, sobre todo los abruptos, y los cambios de plano. Es decir, el subtítulo debe desaparecer de pantalla antes de que el cambio de plano tenga lugar, y cualquier subtítulo posterior debe aparecer tras el cambio de plano. [...] La razón para ello es que si el subtítulo se mantiene en pantalla durante un cambio de plano, el ojo del espectador cree que ha habido un cambio de subtítulo e inconscientemente comienza a leerlo de nuevo, con la consiguiente pérdida de tiempo. (Díaz-Cintas, 2003: 155)

Veiem, doncs, que en general no es recomana mantenir el subtítol amb un canvi de pla.

2.2.2 De caire lingüístic

Aquí presentarem breument els criteris que tenen un caire més lingüístic però que igualment van lligats als subtítols. Com que no podem fer un repàs de tota la normativa, farem un breu resum dels punts més destacables que es desprenen de les obres que hem consultat principalment. En concret, ens centrarem en les obres que parlen del català.

A Catalunya és poc habitual subtitular i, per tant, l'espectador és més aviat lector, de manera que és bo que les convencions ortotipogràfiques dels subtítols s'apropin a les dels textos impresos. Així doncs, dins dels subtítols normalment hi imperen les mateixes normes que en els textos impresos. A continuació resumirem els usos dels signes de puntuació:

- Punt: s'utilitza a final de totes les frases i mai al mig d'un subtítol. En cas de trobar-nos dues frases clarament diferenciades, és millor separar-les en dos subtítols. Hem de recordar que rètols i títols no porten punt final.
- Guionets: a part de l'ús lingüístic habitual (separació de mots per diversos motius), la funció més habitual que tenen és marcar el diàleg entre dos personatges. Hi ha diverses maneres d'utilitzar el guionet com a inici del diàleg. Poden dur-lo totes dues línies o només la

segona. El guionet pot anar separat o junt del primer caràcter del subtítol (per estalviar espai).

- Punts suspensius: es desaconsella bastant el seu ús i s'acostumen a fer servir en casos estrictament necessaris (com a la convenció impresa). Es poden fer servir a final de subtítol per indicar que queda inacabat i, corresponentment, a l'inici del següent per indicar que és la continuació del subtítol anterior. No obstant això, és una pràctica bastant desaconsellable, ja que ocupa espai extra i embruta els subtítols.

- Majúscules: a part dels usos típics (inici de frase, noms propis). També té un ús específic, que és "subtitular" els títols i cartells que apareixen en la imatge. En el cas de les cartes, es recomana no subtitular-les senceres en majúscules, ja que costa més de llegir. Segons Bartoll (2012), no es fan servir per indicar que una persona crida. Chaume (2003), en canvi, sí que n'aconsella l'ús per marcar que un personatge crida.

- Cursiva: es fa servir per a expressions que volem destacar a l'espectador. Té l'avantatge que no ocupa espai extra però el desavantatge que resulta difícil de distingir-la de la rodona.

Cal destacar que no hem trobat criteris en alemany que facin referència a subtítols interlingüístics. Com hem pogut veure, normalment els autors de cada país escriuen sobre els criteris per subtitular cap a la seva llengua; les convencions lingüístiques que puguem trobar seran sempre intralingüístiques i, per tant, poc rellevants per a la producció de subtítols. No obstant això, poden resultar interessants per comprendre millor el text de partida.

2.3 Discussió crítica dels criteris vigents i noves aportacions

Encara que la traducció audiovisual i, en concret, la subtitulació de pel·lícules i sèries de televisió és una pràctica relativament moderna, el camp de l'audiovisual és un dels que canvien i intenten innovar més ràpidament. És per això que creiem que hi poden haver criteris que ja s'hagin quedat obsolets o que no encaixin amb els estils actuals de producció.

Discussió sobre els cps

En general trobem que el nombre màxim de caràcters per segon que podem demanar a l'espectador és superior al que observem a les recomanacions anteriors i que el podem augmentar fins a 15. Encara que en l'estudi de Martí (2013) la mitjana sigui inferior, pensem que aquest nombre que proposem seria el màxim, el límit, que podríem demanar-li al lector. Habitualment no encabirem aquests 15 caràcters per segon i seran, en realitat, menys. Durant l'assignatura de Traducció Audiovisual vam treballar amb 15 caràcters per segon i no vam observar problemes. Durant les projeccions de prova de l'episodi que ens ha servit de model per a l'apartat pràctic també es va fer servir aquest límit i no va suposar cap problema per als espectadors.

Som conscients que hi ha un consens a nivell internacional de l'anomenada *6 second rule*, que considera que un espectador mitjà necessita aproximadament 6 segons per llegir 70 caràcters (11,6 cps). De fet, és per això que segurament veiem aquests 12 caràcters per segon a la taula de Bartoll (2012). No obstant això, insistim que la nostra proposta és per a un màxim de caràcters i que, per tant, no sempre obligarem l'espectador a llegir a aquesta velocitat i que normalment mantindrem una mitjana inferior de caràcters per segon en la majoria de subtítols.

Discussió sobre els caràcters per línia

Creiem que els punts de vista de tots dos autors que hem contrastat anteriorment són bastant encertats, encara que habitualment treballen amb una llengua de partida diferent de la nostra. L'alemany és una llengua bastant densa que, al traduir-la al català, sol necessitar una mica més d'espai. És per això que proposem augmentar el nombre màxim de caràcters permesos per línia a 38. De manera similar al cas anterior, aquest és el nombre amb el qual vam treballar durant l'assignatura de Traducció Audiovisual. Creiem que no és dramàtic estirar una mica el màxim pel mateix motiu que hem argumentat abans, ja que es tracta d'un màxim que idealment no hauríem d'assolir gaire sovint. Igual que amb els cps, el públic a qui hem mostrat l'episodi no va mostrar cap dificultat de comprensió. Fent una mica d'intrusió a l'apartat pràctic, reafirmem que la diferència entre 35 i 38 caràcters no és gaire gran, ja que només en 47 línies de les 1042 tenim més de 35 caràcters i menys de 38. Això suposa que l'espectador hagi de fer un esforç extra en menys del 5% total del contingut.

Discussió sobre el nombre de línies

Estem completament d'acord amb tots dos autors contrastats i considerem que dues línies ha de ser el màxim que podem projectar per pantalla. Altrament taparíem massa contingut visual i distrauríem l'espectador, al qual els subtítols li han de resultar tan poc invasius com sigui possible.

No obstant això, som conscients que es poden donar casos on sigui necessari l'ús de més línies, com els casos de subtitulació en diversos idiomes alhora. En cas que intervinguin tres personatges alhora, normalment intentarem prescindir del que menys contingut aporti o el que sigui menys rellevant. Llevat que les tres intervencions siguin molt llargues, també seria possible, en la majoria de casos, encabir-les en dues línies. Creiem que és perfectament assumible subtitular qualsevol producte en un sol idioma posant un límit de dues línies.

Discussió sobre la distribució temporal dels subtítols

Pel que fa a la separació mínima, és curiós veure com cada autor proposa un temps diferent. Creiem molt encertada l'explicació de Díaz-Cintas pel que fa al motiu de la necessitat d'aquesta separació. De fet, la proposta que hem adoptat nosaltres per a la nostra traducció s'acosta molt a la seva, ja que hem establert 160 mil·lisegons com a temps mínim de separació entre subtítols. Creiem que 100 és massa poc, precisament pel motiu que exposa Díaz-Cintas: un temps tan petit pot fer que l'ull no capti correctament que hi ha hagut un canvi de subtítol i això perjudiqui l'espectador. L'altre extrem el tenim en l'estudi de Bartol (2008), que proposava un quart de segon. Si bé aquesta separació és més que suficient perquè l'espectador detecti el canvi de subtítol, creiem que és massa gran a l'hora de mantenir el ritme en una conversa fluida. A més a més, establir aquesta duració com a mínima ens pot dur a problemes de falta d'espai precisament perquè esperem massa entre subtítol i subtítol. Així doncs, la nostra proposta queda en un terme mig.

Pel que fa a la durada mínima, hem vist que tenim consens pel que fa als dos autors que hem anat contrastant. Hi estem d'acord i, per tant, establim que la durada mínima d'un subtítol serà d'un segon. De la mateixa manera, considerem que la durada màxima que proposen tots dos autors també és adequada i és la que farem servir a l'apartat pràctic. No obstant això, i de la mateixa manera que hem anat veient anterior amb els caràcters màxims per

segon o la llargada màxima de les línies, estem establint un màxim teòric que rarament assolirem. De fet, a l'episodi que hem escollit com a exemple pràctic no hi tenim cap intervenció que hagi requerit més de cinc segons. Per tant, creiem que es podria reduir sense gaires problemes aquesta duració màxima en cas d'estar treballant amb sèries per a televisió (ja hem vist que hi ha altres casos especials que necessiten una llargada més gran).

Discussió sobre colors

Com hem afirmat anteriorment, el nostre cas no és el d'una subtitulació per a persones sordes o amb deficiències auditives i, per tant, no ens caldrà fer servir colors per distingir cadascun dels personatges. Estem d'acord, però, que en cas de ser necessari distingir-los, l'ús de colors és un recurs útil i recomanable.

Discussió sobre la distribució espacial

Pel que fa a la ubicació dels subtítols dins de la pantalla, ens recorda Díaz-Cintas que "La razón aducida es que la acción suele tener lugar en el centro de la pantalla y de ese modo se reduce la distancia que el ojo tiene que recorrer para encontrarse con el mensaje" (Díaz-Cintas, 2003: 152). Creiem que aquesta és una afirmació molt encertada i que, per tant, és la convenció que adoptarem per al nostre cas pràctic.

Pel que fa a la distribució piramidal, però, cal fer-ne algunes consideracions. Si bé sempre es parla d'allò que és recomanable, i per tant es recomana que la línia de sobre sigui més curta que la de sota, és habitual no poder complir-ho per diversos motius. El primer motiu és un que ja consideren tant Bartoll com Díaz-Cintas, i és el cas de trobar-se intervencions de diversos personatges dins d'un mateix subtítol, moment en el qual estem obligats a separar-les en dues línies. Si la primera intervenció és més llarga, no podrem mantenir aquesta recomanació. El segon motiu, que considerem que té més pes que la contaminació que puguin produir els subtítols en pantalla, és més aviat sintàctic. Les llengües no només agrupen conjunts de lletres en mots, sinó també conjunts de mots en sintagmes. Per tant, cal evitar dividir els sintagmes només perquè la línia de sota sigui més llarga que la de sobre. Creiem que és més adequat deixar més llarga la línia de sobre però mantenir íntegre el sintagma que no pas dividir-lo només per respectar l'estructura piramidal. El fet

de dividir un sintagma en dues línies distreu més l'espectador que no pas la línia superior més llarga que la inferior. Així doncs, proposem mantenir l'estructura piramidal si és possible, però prioritzar la integritat de sintagmes davant de dubte.

Discussió sobre el canvi de pla i el canvi d'escena

Aquest és el punt que considerem més discutible dels que hem vist fins ara. Si bé normalment es demana que es respecti el canvi de pla i no podem trepitjar-lo, com hem vist que es recomanava l'apartat expositiu, les noves formes de presentar els continguts, que busquen el dinamisme i mantenir l'atenció constant de l'espectador, provoquen canvis de pla més habituals. Això provoca molts problemes si volem evitar trepitjar cap canvi de pla. En aquest sentit, Díaz-Cintas ens deixa entreveure que no sempre podrem complir aquesta condició de no trepitjar els canvis de pla, ja que:

Esta recomendación es más fácil de llevar a cabo con unas determinadas películas que con otras, como las de acción, en las que los cambios de plano son continuos y tienen como objetivo añadir dinamismo a la narración filmica.
(Díaz-Cintas, 2003: 155)

D'altra banda, en l'afirmació de Bartoll on es parla dels canvis de pla que es produeixen en un diàleg "i que, segons la majoria d'empreses i d'estudiosos, també haurien de comportar un canvi de subtítol" (Bartoll, 2008: 170), trobem a faltar una font que citi aquestes empreses i estudiosos.

Així doncs, proposem permetre l'aixafament del canvi de pla, sense abusar-ne, quan realment sigui necessari. Per exemple, quan la intervenció d'un personatge continua o si manté el discurs i és totalment necessari mantenir el subtítol en pantalla. Recordem també que entre subtítol i subtítol cal deixar una separació mínima. En cas de trobar-nos una escena amb molts canvis de pla, contínuament estaríem restant temps en pantalla dels subtítols en obligar-nos a esperar-nos el temps mínim per a la reaparició del següent. Això creiem que dificultaria la lectura molt més que deixar-los fixos durant el canvi de pla i, per tant, creiem que és millor mantenir un subtítol llarg en pantalla durant un canvi de pla que separar-lo en diversos subtítols.

El que sí que considerem inviolable és el canvi d'escena, ja que sí que implica un canvi més significatiu en el contingut i, en principi, no ens ha de dur tantes complicacions com un canvi de pla. Recordem que a la tesi doctoral de Bartoll podem llegir que "Karamitroglou afirma que els subtítols haurien de tenir en compte els canvis de pla que impliquin un canvi temàtic en el film i que, per tant, haurien de desaparèixer abans del canvi de pla" (Bartoll, 2008: 170), destacant la idea del *canvi temàtic en el film*, que seria realment el criteri que ens hauria d'ajudar a decidir si podem mantenir o no el subtítol en pantalla.

Discussió sobre les convencions lingüístiques i ortotipogràfiques

En general, les convencions ortotipogràfiques no ens duen gaires problemes, ja que s'ajusten bastant a la llengua estàndard i no donen lloc a gaire discussió. Pel que fa a la puntuació, creiem que és important comprovar que a final de cada oració hi aparegui el punt. Corresponentment, la seva absència també és un indicador per a l'espectador que la frase no ha acabat i que continua al següent subtítol (i així ens estalviem els tres punts suspensius, que ocupen tres caràcters i poden resultar molestos).

Pel que fa a l'ús del guionet, trobem que la opció de fer-lo servir només en la segona línia i enganxat al primer caràcter és la més adequada, ja que és la que ens permet indicar tot allò que pretenem i alhora és la que ens estalvia més espai.

Estem bastant d'acord en l'ús limitat dels punts suspensius i recomanem només fer-los servir en casos de frases deixades incompletes de manera intencionada. No aconsellem fer-los servir quan un personatge dubta o titubeja (això l'espectador ja ho distingeix per la veu i els moviments). Així mateix, considerem que s'han d'aplicar les convencions de la llengua estàndard pel que fa al seu ús.

Pel que fa a les majúscules, coincidim amb Bartoll a l'hora de desaconsellar-ne l'ús quan un personatge crida o es transcriu una carta. En el primer cas, l'espectador ja percep que l'actor està cridant; en el segon, un text llarg en majúscules pot resultar molest.

Finalment, trobem que l'ús limitat de la cursiva també es correspon a les necessitats que podem tenir a l'hora de fer-la servir i que en la majoria de casos podrem fer servir altres recursos per cridar l'atenció de l'espectador.

2.3.1 Aportacions de caire general

Concepte de pes en els subtítols

Normalment comptabilitzem el *pes* del subtítol per mitjà del nombre de caràcters. És una manera molt simple i que potser no s'ajusta a la manera com realment llegim. No llegim lletra a lletra, caràcter a caràcter, sinó que llegim paraules senceres. De fet, sembla ser que en llegim el principi i, per context, en deduïm la resta. Per tant, la primera proposta seria la de comptabilitzar paraules i no caràcters per a cadascun dels subtítols. Sóc plenament conscient que no podem comptabilitzar de la mateixa manera una conjunció o una preposició com "i" o "de" i altres paraules més llargues com verbs o, fins i tot, terminologia especialitzada.

Així doncs, la idea és la d'assignar un pes a cada paraula. Els articles, conjuncions i preposicions haurien de tenir un pes mínim (posem per cas 1). Les paraules amb més freqüència dins de la llengua podrien tenir un pes variable d'entre 1 i 5, i com menys freqüents fossin, més pes se'ls hauria d'assignar. Per dur a terme aquesta assignació faria falta un glossari ordenat per freqüència⁴. Anant més enllà, el pes que té assignat cada paraula podria ser variable dins de cada producte audiovisual que traduïm (però aquesta ampliació la veurem a l'apartat 2.3.3 perquè considerem que és més aviat de caire tècnic).

Bartoll fa referència a aquest aspecte quan parla de la duració mínima i màxima dels subtítols i afirma que:

Aquests valors són aproximatius, ja que l'espectador no llegeix caràcters aïllats, sinó paraules. I una paraula coneguda, encara que sigui llarga, costa menys de llegir que una paraula desconeguda, encara que sigui més curta. Per tant, cal intentar que els subtítols s'ajustin a aquests valors, però sempre amb un marge de desviació. (Bartoll, 2012: 135)

L'encàrrec com a punt de partida

Una altre aspecte que se sol tenir molt en compte a l'hora de traduir és l'encàrrec: és a dir, qui ens demana la traducció, a quin públic va dirigit, quina intenció té el text, etc. Ens sorprèn que una aspecte tant important i a què es fa

---

⁴ En català existeix el Diccionari de Freqüències publicat entre el 1996 i el 1998 per l'Institut d'Estudis Catalans. No obstant això, caldria fer-ne un de més actual o buscar alguna altra font.

tanta incidència en la traducció en general gairebé no tingui presència a la traducció audiovisual. Al cap i a la fi, la traducció audiovisual és un subtipus de traducció que també beu dels mateixos principis teòrics generals de la traducció.

Així doncs, abans de posar-nos a traduir un producte audiovisual cal que ens parem un moment a reflexionar i considerar el text que tenim davant com qualsevol altra traducció. No és el mateix traduir una pel·lícula infantil que un vídeo instructiu en l'àmbit científic: de la mateixa manera que tenim diverses especialitats en la traducció, també ens trobarem que la traducció audiovisual pot englobar diversos àmbits amb les seves pròpies característiques i terminologia. En cas de tenir, per exemple, un producte audiovisual de l'àmbit científic, ens podrem permetre la llibertat d'incloure-hi termes especialitzats amb més facilitat. Aquesta mateixa terminologia potser no seria adequada per a un altre públic, fins i tot tractant-se del mateix text. Alhora, però, hem de tenir sempre presents totes les implicacions que duu cada tipus d'encàrrec. Seguint amb l'exemple anterior, hauríem d'assegurar-nos que la terminologia que fem servir és l'adequada per al grup per a qui estem fent la traducció i segurament ens caldria consultar a experts en la matèria o glossaris especialitzats.

Per tant, creiem que cal posar èmfasi que la traducció audiovisual està subordinada, al cap i a la fi, a la traducció en general i que la importància de l'encàrrec hauria ser igual que per a qualsevol altre tipus de traducció.

2.3.2 Aportacions de caire específic en l'alemany

El concepte de condensació

En alemany ens trobem que tenim paraules molt llargues amb un significat molt precís, que tot sovint no és fàcil de traduir perfectament. Podem trobar-nos que, per captar l'essència del concepte o englobar-ne totalment el significat, acabem necessitant una paràfrasi o tot un conjunt de paraules que, per falta d'espai, no puguem encabir a la línia de subtítol corresponent. Pel que fa al problema general de condensació, tenim diverses opcions:

- **Buscar l'hiperònim:** sovint, buscar l'equivalent exacte no és una solució acceptable perquè potser no existeix o no ens hi cap i, per tant, una alternativa seria buscar un altre terme que inclogui el significat del terme original, encara que correspongui a un camp semàntic més ampli.

- Resumir mantenir el significat o fer una paràfrasi: si disposem de prou espai i volem assegurar-nos que l'espectador capta absolutament tot el significat de l'original però la llengua d'arribada no té un equivalent directe, sempre podem intentar explicar-lo amb unes altres paraules, això sí, assegurant-nos que no alterem el missatge original.

Aquestes serien les qüestions generals que caldria tenir en compte⁵.

Continuant amb l'aspecte lingüístic, també hem de fer una observació important pel que fa a l'alemany. En paraules compostes, hem de tenir sempre present que el nucli sintagmàtic queda a la dreta. Així doncs, en una paraula com *Staatssicherheitsdienst*, *servei secret de seguretat de l'Estat*, el nucli, la part més important, seria *Dienst* [*servei*]. Aquest és un aspecte no trivial que cal tenir molt en compte a l'hora de condensar uns subtítols. Ja que ens serà imprescindible perdre part del significat, hem d'intentar mantenir-ne l'original tan inalterat com puguem. En aquest sentit, recordo sempre una cita que atribueixo a Joan Sellent, que digué que "Traducció és tot allò que es perd pel camí". També recordo un consell d'un altre traductor literari i professor de la casa, en Ramón Farrés, que en moltes ocasions ens deia que "de vegades cal agafar la traducció menys dolenta", és a dir, aquella que, malgrat ens faci perdre part del sentit, en perdi la menor part possible.

I és que de vegades no serem capaços de reproduir exactament tot el contingut de l'original alemany. Per tant, encara que ens resulti difícil, de vegades haurem de conformar-nos i deixar que es perdi part de l'essència pel camí en benefici d'un subtítol més o menys acceptable i que alteri tan mínimament com sigui possible el sentit original.

2.3.3 Aportacions de caire tècnic

Concepte de pes en els subtítols - continuació

El programa de subtitulació fem servir (Subtitle Workshop, Aegisub, VisualSubSync, etc.) hauria de tenir un diccionari amb el pes corresponent de cada paraula, que depenent de la freqüència d'aparició que tingués dins la

---

⁵ En cas de voler aprofundir més en les estratègies de traducció i solucions proposades, recomanem Hurtado (2001) i, en el cas més específic de l'alemany, Hönig i Kussmaul (1982). Altres autors com Reiß i Vermeer (1996) o les teories comunicatives de Hatim i Mason o Newmark poden acabar de complementar la necessitat de cobrir els diversos enfocaments que s'han anat desenvolupant durant la història de la traductologia.

llengua de treball seria més o menys alt. L'ampliació que es fa al concepte anterior és que aquest programa també hauria de poder reconèixer la freqüència d'aparició de la paraula dins del producte audiovisual que estiguem traduint. És a dir, la primera vegada que apareix una paraula tindria el seu pes estàndard, però conforme anés apareixent més sovint, el pes aniria baixant. Cal parar compte amb aquesta idea, i és que no totes les paraules han de variar el seu pes de la mateixa manera. Una paraula amb una freqüència d'aparició alta en la llengua de treball, que tindrà ja d'entrada un pes baix, no baixarà excessivament el seu pes. En canvi, una paraula amb una freqüència d'aparició baixa en la llengua de treball ha de tenir un pes bastant elevat la primera vegada que apareix (ja que al receptor no li és fàcil de reconèixer-la), i abaixar significativament el pes cada vegada que apareix.

Posem un exemple pràctic. Tenim un documental sobre el descobriment de la Wol·lastonita. La primera vegada que vegem aquesta paraula, Wol·lastonita, ens costarà molt de processar-la, però un cop ens familiaritzem amb el terme, el nostre cervell el desxifrarà molt més fàcilment. És més, en el cas d'aquest exemple pràctic, el receptor del producte audiovisual ja sap que està veient un documental sobre el descobriment de la Wol·lastonita i, per tant, com més estona se'l miri, més fàcil li resultarà identificar el terme: no l'haurà de llegir sencer i no li resultarà estrany.

Els glossaris en els programes de traducció

Un altre fet que ens sobta molt pel que fa als programes existents de traducció audiovisual és la falta de glossaris. Ja que existeix un format estàndard pel que fa al format de glossari, seria una característica molt útil per al traductor audiovisual. Especialment útil en sèries amb molts episodis, on hi ha certa terminologia recurrent que es pot perdre en un canvi de traductor. O també útil en casos de documentals especialitzats (recordeu la Wol·lastonita?). En qualsevol cas, seria una gran ajuda tant per les agències com per als traductors.

Cal destacar que en cap dels programes de subtitulació audiovisual que hem fet servir habitualment (Subtitle Workshop, Aegisub, VisualSubSync, etc.) no hi hem trobat la funció de glossari, necessària per dur a terme aquesta tasca. És sorprenent com en qualsevol altre programa destinat a la traducció general sí que s'hi inclou aquesta funció. Aquest fet ens recorda un altre fenomen que hem

vist abans, el de l'encàrrec, que ens feia veure que la traducció audiovisual és com una *rara avis* dins de la traducció. No deixa de ser sorprenent, igual que amb el concepte d'encàrrec, que en traducció audiovisual ens oblidem d'un aspecte tan fonamental per a qualsevol tipus de traducció especialitzada com és un glossari.

Caràcters repetits en la mateixa posició

Un fet poc comú però altament molest és quan, en dos subtítols consecutius, una paraula apareix exactament a la mateixa posició (sempre que aquest sigui un fet fortuït i no pas un recurs estilístic⁶). Aquest fenomen atípic ens dificulta la identificació d'un nou subtítol (d'una manera similar a quan hi ha un canvi d'escena i es manté el mateix subtítol en pantalla) i és fàcilment evitable. Caldria calcular la posició en pantalla de tots els caràcters d'un projecte i, en cas de detectar-ne algun, avisar d'alguna manera al traductor (com ja ens avisen els programes si posem massa caràcters o deixem algun espai en blanc a principi de frase).

---

⁶ Ens referim a casos com, per exemple:

De debò?
-De debò.

Capítol 3: Aplicació pràctica

3.1 Presentació del fragment escollit i consideracions prèvies

Tatort és una sèrie d'enorme popularitat als països de parla germànica que va començar a emetre's l'any 1970. És la sèrie policíaca amb més anys d'emissió dins del marc alemany i gairebé un fenomen cultural: cada diumenge s'emet un episodi nou i Alemanya sencera sembla que s'aturi per veure'l. Joves i adults segueixen la sèrie, que ha mantingut el format (un episodi autoconclusiu de 90 minuts) però que s'ha anat modernitzant amb el pas dels anys.

Al llarg de la sèrie, els protagonistes han anat canviant, així com la ciutat on es desenvolupa l'acció. L'episodi que hem escollit és el 959 i es titula *Preis des Lebens*, que ho podríem traduir fàcilment com "El preu de la vida". Es va emetre el 25 d'octubre de 2015 i és el 17è cas que resolen els policies d'Stuttgart.

El cas que se'ns presenta és el d'uns pares turmentats per l'assassinat de la seva filla 15 anys enrere. El culpable, que va abusar de la menor i després la va matar, va ser detingut i condemnat. Malgrat el bon comportament, va complir la condemna sencera per una raó molt important per a la trama: tenia un còmplice, però mai no en va rebel·lar el nom. L'acció comença amb la set de venjança dels pares de la noia, que saben que l'assassí, Jörg Albrecht, tenia un còmplice. Quan Albrecht apareix mort, la policia comença a investigar-ne les circumstàncies i el cas es va complicant progressivament fins arribar a implicar personalment un dels protagonistes.

L'important d'aquest episodi no és només la trama, sinó els reptes de traducció que pugui plantejar. Per sort, ens hem trobat amb moltes situacions que ens ajuden a il·lustrar criteris que hem exposat al capítol 2, però també altres exemples que val la pena mencionar, això sí, a l'apartat 3.3.

3.2 Traducció d'una peça audiovisual - subtítols

A l'Annex 1 es presenten els subtítols corresponents a l'episodi. Contenen els codis de temps i els diàlegs en català i compleixen els criteris que hem vist a l'apartat teòric anterior.

La versió en català s'ha deixat disponible al web opensubtitles.org per coherència i per facilitar-te l'accés i consulta. Ja que la primera versió en alemany provenia d'aquest lloc considerem que també és just deixar-hi disponible la versió catalana, que a més a més representa algunes millores respecte la versió original.

3.3 Exemplificació dels criteris esmentats en el capítol 2

Consideracions prèvies

Són diverses les tasques que hem hagut de dur a terme abans, durant i després de visualitzar i traduir l'episodi.

D'entrada, es va haver de fer una edició prèvia del subtítol original. La versió provinent d'opensubtitles.org no s'adequava al nostre públic perquè era una versió amb comentaris per a gent amb dificultats auditives. Per tant, el primer treball d'edició prèvia que vam haver de dur a terme va ser el d'eliminar tots aquests segments que a nosaltres no ens feien falta.

La següent tasca d'edició prèvia va ser la d'eliminar també els codis de colors que presentava l'arxiu original. És comú que els protagonistes tinguin un color distintiu (per ajudar a l'espectador a identificar-los), però nosaltres vam decidir que no era necessari mantenir-los, ja que suposem que el públic per a qui estem subtitulant no té cap discapacitat auditiva i, per tant, ja podrà distingir les veus dels diversos personatges. Pel que fa a converses entre diversos personatges alhora dins del mateix segment, com que l'original distingia per colors cadascun dels personatges, nosaltres hem hagut d'afegir el guionet a la segona línia per marcar que dins del segment corresponent hi ha diàleg entre diversos personatges. El criteri del guionet que hem aplicat és el que ja hem vist al Capítol 2.

L'última edició prèvia que vam haver de fer abans de posar-nos a editar el contingut en sí va ser el d'ampliar la separació mínima entre segments. Hem vist al Capítol 2 que considerem la separació mínima entre segments de 160 mil·lisegons. L'original tenia tot sovint separacions de 120 mil·lisegons i vam haver de reduir la durada dels segments per respectar aquesta separació. Aquesta mesura ens va comportar problemes pel que fa a la densitat de paraules per segon / segment i ens va obligar a condensar els diàlegs. D'aquesta tècnica i

els criteris que li apliquem també s'ha parlat anteriorment al desenvolupament teòric.

Problemes dins del cos dels subtítols

Per ordenar una mica els diversos tipus de problemes que ens hem trobat, els agruparem per temàtiques similars i, en alguns casos, indicarem el moment exacte de l'episodi on apareixen per facilitar-ne la localització.

Sobre tipologia textual

Com hem vist al Capítol 2, sota l'apartat "2.3.1 – Aportacions de caire general", quan ens trobem davant d'un encàrrec de traducció, sigui del tipus que sigui aquesta traducció, sempre hem de pensar en la tipologia textual i a quin públic va dirigit. Com hem dit anteriorment, la subtitulació audiovisual s'empara sota el mateix paraigües que qualsevol altre tipus de subtitulació (sigui literària o científica) i, com a tal, ha de tenir sempre present el destinatari final.

En aquest cas, hem de pensar que la persona que està veient l'episodi 959 de *Tatort* és una persona avesada a les sèries policiaques (almenys mínimament) i que, per tant, està familiaritzada en més o menys mesura amb la terminologia d'aquest tipus de sèries. És a dir, no ens ha de preocupar excessivament l'ús de termes com *rigor mortis*, autòpsies o parlar de l'hora de la mort d'una víctima si l'espectador potencial ja hi està habituat. Seria un error assumir que el públic no coneix aquests termes i simplificar-los o explicar-los. L'espectador alemany del producte original també escolta paraules com *Todeszeitpunkt* (hora de la mort), *Obduktion* (autòpsia) i en cap moment el producte televisiu pretén simplificar o explicar aquests conceptes; ja pressuposa que l'espectador, encara que no sigui un metge forense o un especialista, els coneixerà. De la mateixa manera, nosaltres també hem de pressuposar el mateix del nostre espectador del producte meta.

Des d'un punt de vista més teòric, doncs, el concepte que hem de tenir clar és el d'encàrrec. Quan rebem un producte per traduir, segons el públic meta que rebrà el resultat de la nostra traducció, apliquem uns criteris o uns altres, específics per a cada cas. Així doncs, com que l'encàrrec és per a un públic familiaritzat amb aquesta terminologia, és perfectament justificable l'ús de terminologia avançada –dins del camp de la medicina forense– perquè el nostre públic hi està familiaritzat.

Sobre el tractament entre personatges

L'alemany és una llengua molt formal i és molt habitual que les persones es tractin de vostè. Per a un català, tractar de vostè sol ser una senyal de molt respecte o de conèixer algú per primera vegada. Sovint, és fins i tot poc corrent en situacions poc formals, encara que les persones s'acabin de conèixer. Per als alemanys no és així, i fins i tot entre col·legues de feina faran servir el vostè (*Sie*). Així doncs, ens trobem un problema pel que fa al tractament entre personatges dins de l'episodi.

En l'original, tothom es tracta de vostè. Tant entre personatges que ja es coneixen com personatges que es presenten per primera vegada. A un espectador català li resultaria estrany que els policies, que fa temps que treballen junts, es tractessin de vostè. Per tant, per evitar que l'espectador noti la interferència entre llengües, hem d'adaptar (domesticar) els diàlegs perquè a l'espectador meta li semblin naturals. Hem de recordar que la traducció ha de ser tan poc invasiva com sigui possible. Per tant, durant tot l'episodi veurem que els policies i companys de feina es tracten de tu entre ells, però mantindrem el tractament de vostè entre personatges poc familiaritzats entre si o en personatges que es tracten amb respecte, com per exemple quan els policies parlen amb els sospitosos involucrats en el cas. Encara que en català el tractament de vostè no és gaire habitual, en aquest cas ens funciona bé perquè afegeix distància entre els personatges. Com hem dit, en cas de companys de feina seria poc natural (aquesta distància no té gaire sentit), però entre policies i sospitosos ens va bé perquè manté una distància de forma intencionada.

Sobre cultura i context

Aquest és un aspecte també molt recurrent en qualsevol traducció, i és que normalment les cultures de partida i d'arribada solen ser diferents. Encara que Alemanya no és un país gaire llunyà, sí que hem vist que té aspectes culturals diferents (com els tractaments entre personatges que acabem de veure) i, per tant, farà referències a realitats que un espectador català no coneixerà. Recordem que l'acció es desenvolupa a Stuttgart i, per tant, quan els personatges parlen de carrers o zones de la ciutat, a l'espectador alemany li resultaran relativament familiars, mentre que a l'espectador català li resultaran més exòtiques. D'aquestes situacions en tenim diversos exemples, com quan

Albrecht diu que el deixin al *Leonhardsviertel*, o quan en Bootz està seguint la pista del telèfon mòbil de la Maja (al voltant del minut 49).

Un altre exemple molt clar d'una referència cultural la trobem quan descobreixen el cadàver d'Albrecht. El metge forense recita uns versos atribuïts a Goethe:

Eines Morgens wachst Du nicht mehr auf.

Die Vögel singen, wie sie gestern sangen.

Nichts ändert diesen neuen Tageslauf.

Nur Du bist fortgegangen.

El primer problema és adonar-se que es tracta d'una intertextualitat. Per sort, ell mateix diu "Goethe" i ja ens dóna una pista. A continuació cal tractar la intertextualitat com ens indica la teoria de la traducció. D'entrada, hem de tenir en compte de quin tipus d'intertextualitat es tracta. Com a punt de partida, agafem la classificació adaptada a partir de la que fa Sebeok el 1986, que divideix les intertextualitats en:

- Referència (amb font, indicant títol, pàgina, etc.)
- Cita pròpia
- Clixé (expressió estereotípica dins de la llengua)
- Proverbi o refrany
- Convencionalisme (dins de la llengua)
- Al·lusió literària (cita o referència a una obra "cèlebre")
- Al·lusió a cites de personatges públics famosos (polítics, músics, etc.)

En aquest cas veiem clarament que es tracta d'una al·lusió literària i que, com a tal, ens haurem de plantejar com traduir-la segons les característiques que ens proposa Neunzig (2014):

- És una intertextualitat marcada / no marcada / marcada parcialment
- És completa / incompleta
- És literal o parafrasejada
- La traducció que busquem ha de ser pertinent / acceptable

Ens trobem, doncs, una intertextualitat marcada (el forense ens diu que és de Goethe, encara que no ens citi l'obra o la pàgina), completa (no està citant cap fragment), literal (el forense no l'adapta, sinó que la recita literalment) i que,

per tant, hem de buscar una traducció que sigui pertinent i acceptable en el context que apareix.

En altres intertextualitats de Goethe, ens hauríem de plantejar el buscar la traducció ja feta de l'obra que s'està citant. En cas de no estar traduïda, podríem aventurar-nos a traduir-la nosaltres mateixos. Com que aquesta cita es tracta d'una mena de dedicatòria per quan algú mor i no forma part d'un poema molt famós, amb molta presència autoritària, i que per tant no sembla que hagi estat traduïda anteriorment, ens podem aventurar a traduir-la nosaltres mateixos. Idealment caldria rimar-la, però no perdem de vista el context. Aquesta no és una traducció que hagi d'aparèixer en un recull de poemes o escrits de Goethe, sinó una petita referència que fa un personatge en una situació una mica irònica (el mort és un criminal). Per tant, si no som capaços de fer-ne una traducció excel·lent amb rima i ritme no és un fet gaire dramàtic. El fet que no sigui una cita crucial per a la trama també ens exculpa, relativament, en cas de no fer una traducció ideal. Finalment, la versió traduïda ha sigut la següent:

Fins que un matí ja no et despertes.

Canten els ocells, com ahir.

Res no ha canviat aquest dia,

mes tu ens has deixat.

Dins de l'episodi hem optat per deixar la cita entre cometes altes per indicar que el personatge està duent a terme una cita. Encara que la traducció no és ideal, sí que hi hem volgut deixar un toc arcaic amb l'ús del *mes*, que li atorga un sentit més literari.

L'últim exemple de referència cultural que presentarem és quan, mentre identifiquen els membres de la banda a què va pertànyer Albrecht, es parla de la *Harz IV*. Per a un alemany és una referència coneguda, però per a un espectador català no és un tema que li sigui familiar. El que no podem fer dins d'un subtítol és explicar que *Harz IV* és el nom que van rebre col·loquialment una sèrie de reformes en l'àmbit laboral impulsades per una comissió liderada per Peter Harz, entre 2002 i 2005, que aquesta va ser la quarta de les reformes impulsades, i que per això se la coneix així. Simplement no ens hi cap en pantalla ni tenim temps o espai suficients per explicar-ho. Com que torna a ser una referència cultural que no és crucial per a la trama, podem solucionar-la

simplement dient que el subjecte *viu d'ajudes socials*. Encara que es perd part del contingut, compleix perfectament amb el context, no resulta estrany a l'espectador i ens sembla una solució adequada.

Sobre condensació i teoria de subtítols

Un dels problemes recurrents en situacions on tenim diversos personatges que parlen alhora o discuteixen és que s'interrompen constantment i condensen molta informació en poc espai. Com que no tenim espai per encabir-ho i/o condensar-ho absolutament tot, hem d'optar per prioritzar allò que és important. Així doncs, com ens indica Chaume, cal "sintetitzar el text original no sols per la diferència en el grau d'economia entre certes llengües sinó, especialment, perquè per definició els subtítols no poden reproduir exactament tot el diàleg de la pantalla" (Chaume, 2003: 168). El mateix autor ens indica també que:

El traductor haurà de fer un esforç de síntesi perquè els subtítols continguen la informació necessària per a poder seguir la pel·lícula sense dificultats i, alhora, que aquests subtítols no excedeixen els estàndards sancionats i acceptats en cada mitjà quant a llargària. [sic.] (Chaume, 2003: 167)

És a dir, davant d'una situació amb una densitat molt alta de continguts, hem de sintetitzar sense que l'espectador es perdi la informació necessària per seguir correctament l'argument. Un exemple concret el podem trobar al voltant del minut 58, quan els agents Bootz i Lannert es discuteixen i l'agent Alvarez també hi intervé. Com que no ens caben totes les paraules que ens permetin captar tots els matisos de la discussió, sintetitzem la informació perquè l'espectador entengui la situació. Intentem interferir-hi tan poc com sigui possible, també com recomana Chaume, per evitar que el fet d'intentar encabir-ho tot acabi distraient l'espectador i perdi el fil.

Un altre exemple de síntesi de continguts el trobem a una frase del minut 23. Bootz i el forense estan parlant per telèfon i el policia li pregunta qui podria tenir accés al tranquil·litzant que ha provocat la mort a la víctima. El forense, en alemany, li respon només amb tres paraules que inclouen molta informació: "Jeder mit Herstellerzugang". A l'hora de traduir aquesta resposta al català, no

podem considerar que li digui "Tothom qui tingui accés directe al fabricant" perquè no ens cap en pantalla i supera de llarg el límit de caràcters. En aquests casos és molt útil la reformulació, que ens permet expressar un sentit similar però amb altres paraules. La solució que finalment vam adoptar va ser que li contestés "Qualsevol professional", ja que s'ajustava aproximadament a la mida original i encaixava amb el context. A més a més, posteriorment el forense donava uns quants exemples de professions que hi poden tenir accés i, per tant, ens acabava d'ajudar a encaixar la nostra traducció.

Un altre problema relativament recurrent en aquest episodi són els diàlegs inintel·ligibles. En diverses ocasions els personatges mantenen converses per telèfon que, a part de distorsionar la veu, de vegades no ens permeten veure la boca de qui parla i dificulta la tasca de comprensió de l'original. En aquests casos, l'estratègia que se sol proposar és la d'arriscar tan poc com sigui possible i omplir l'espai amb allò que sí que s'hagi entès evitant en tot moment els contrasentits. En un context professional no podem afirmar mai que ens inventem part del diàleg, però sí que hem de reconèixer que de vegades cal ser una mica creatiu quan no hi ha més remei i tant sí com no s'ha d'omplir el subtítol, ja que deixar-lo buit sí que seria un error perquè l'espectador sentiria una veu però no veuria el subtítol.

Sobre expressions idiomàticament adequades i teoria de la traducció

Al voltant del minut 6, quan els pares de la víctima intenten sostreure-li el nom del còmplice a Albrecht, ell s'hi nega. Els diu: "Der bringt mich um!", expressió que ens torna a dur a un petit dilema sobre quina és la millor manera de traduir-la. Pel que fa al sentit no ens discutirem gaire per posar-nos d'acord que s'hi nega perquè l'altre "el matarà". Però aturem-nos un moment i tornem-nos a mirar la traducció, perquè hi hem fet un canvi subtil però un canvi al cap i a la fi: el temps verbal.

En alemany és freqüent l'ús del present per expressar situacions que no són en el present (en narracions referint-se al passat, o com en aquest cas per expressar un condicional). Des del punt de vista traductològic, ens hem de decantar per una de les corrents que ens puguin ajudar davant d'aquest petit dilema. D'entrada la temptació és sempre enganxar-se al text original i ser

bastant literals (enfocament lingüístic), però no sempre ens funciona i sovint ens pot dur a més problemes que a solucions.

És clar que hauríem pogut traduir-ho en present amb una construcció de l'estil de "Si us ho dic segur que em mata!", però veiem com ràpidament hem de buscar una construcció bastant diferent, més llarga, que ens duu problemes d'ajustament. Així doncs, ens decantarem per una traducció funcional. Volem remarcar que la solució que adoptem no serà sempre la mateixa: ens hem d'adaptar al problema que se'ns presenta i veure quina corrent o estratègia ens el resol millor. És a dir, aquest és un exemple que pretén il·lustrar un problema comú però no pas ser un model per a tota la resta de casos que ens trobem un verb en present que ens provoqui conflicte. Aclarit aquest aspecte, veiem quin és el raonament que hi ha darrere d'aquesta traducció.

La traducció funcional ens demana no canviar la funció del text original respecte la traducció. És a dir que, independentment de si som més o menys fidels al text original, la funció que tenia el text original quedi íntegra. Però, què és la funció d'un text? Ens inspirarem en la definició que ens en dona Amparo Hurtado (2001), que podríem adaptar-la al nostre cas i afirmar que la funció és la variable relacionada amb la intenció global del productor d'un text que determina la finalitat prioritària d'aquest text i que configura el tipus textual al qual pertany. Se solen distingir tres funcions prioritàries: argumentació (textos argumentativos), exposició (textos expositivos) i instrucció (textos instructivos).

Encara que Hurtado ens ajuda a comprendre què és, doncs, la funció d'un text, no acaba de quedar clar a quins tipus de text pertanyen cadascuna de les funcions. És per això que ens recolzarem en Reiß i Vermeer (1971, 1984 i 1996) per acabar-ho de definir. Segons ens diuen, les tres funcions són:

- informativa (document, informe, llibre divulgatiu, comentari)
- expressiva (novel·la, biografia, teatre, poesia)
- operativa (publicitat, discurs polític, sàtira)

Aquestes tres opcions ja acoten millor quins textos corresponen a cada funció. Així doncs, nosaltres ens trobem davant d'una traducció informativa. Nosaltres simplement pretenem que el missatge es transmeti, sense adornar-lo ni buscar provocar cap reacció en l'espectador més enllà de la produïda per la informació mateixa.

No obstant això, fins ara només hem definit quin tipus de traducció busquem, però no hem determinat com l'hem de dur a terme. Per poder-ho fer hem de decidir quin grau de lleialtat al text original mantenim. La lleialtat al text original, ens diu Neunzig (2014), seria fins a quin punt tenim llibertat de separar-nos-en. I aquesta llibertat ve determinada per diversos criteris que cal anar revisant consecutivament. Per il·lustrar-ho, ens servirem d'un petit esquema:

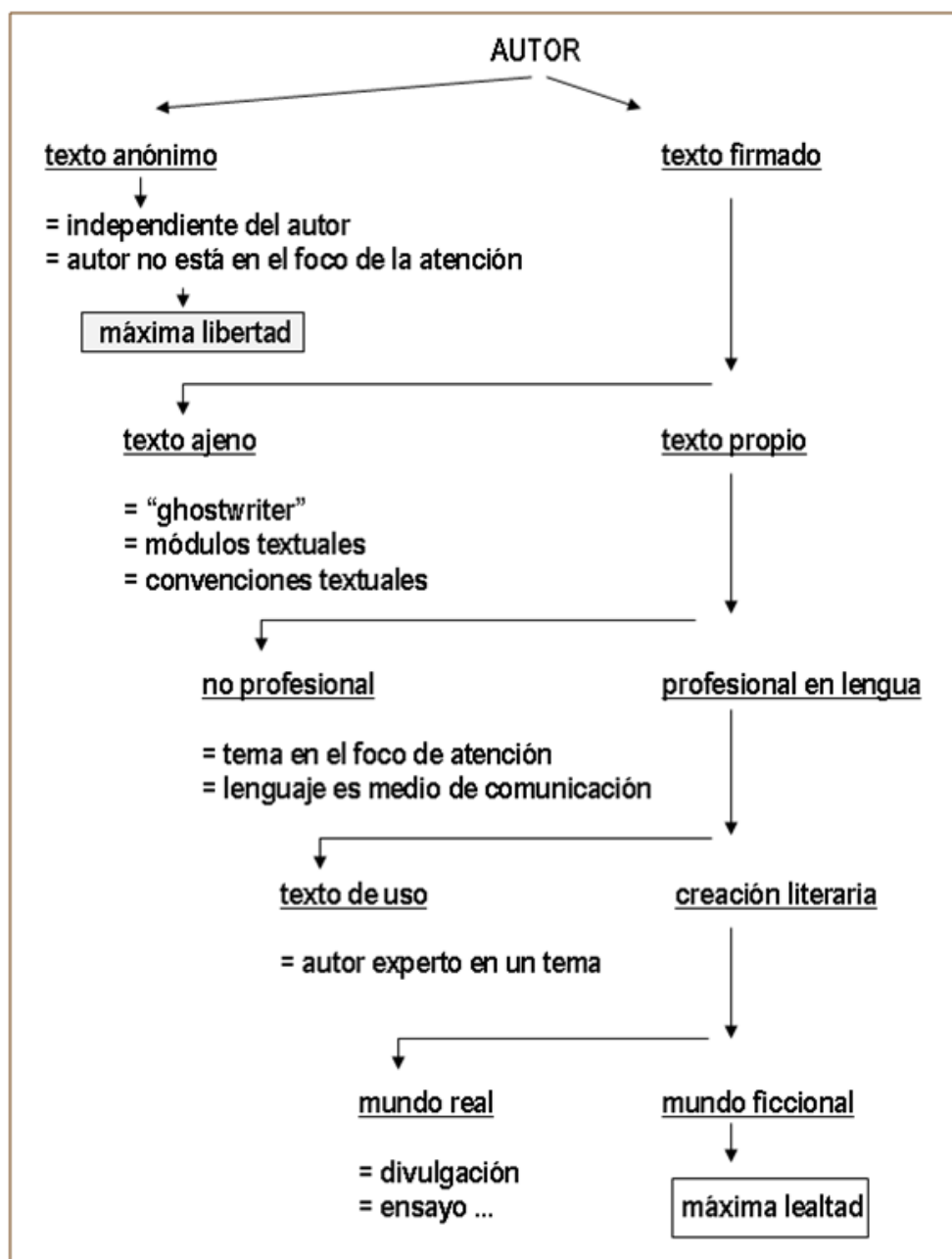

Fig. 1

(Neunzig, 2014⁷)

⁷ Imatge extreta de la presentació "Las teorías funcionalistas de la traducción" de l'assignatura Teoria de la Traducció, impartida per Wilhelm Neunzig el primer semestre del curs 2014-2015.

Per sort, a nosaltres no ens cal aprofundir gaire dins d'aquest esquema i no arribarem ni de bon tros a buscar la "màxima lleialtat". El nostre text el considerem anònim. És clar que té un autor (algú l'ha d'haver escrit), però a què es refereix l'esquema quan considera el text anònim és al grau d'autoria que ens presenta el text. És a dir, com més conegut i famós sigui l'autor que l'ha escrit, menys ens podem permetre el luxe d'allunyar-nos de l'original i, per tant, ser-li poc lleials.

Finalment doncs, com que ens trobem davant d'un episodi d'una sèrie de televisió, podem ser poc lleials al text original i, sempre que mantinguem la funció, allunyar-nos-en el que faci falta. En aquest cas hi hem fet poques modificacions (hem canviat un temps verbal), n'hem mantingut el sentit i hem adaptat el contingut al context sense afectar-lo ni provocar estranyesa al receptor de la traducció.

Sobre problemes d'arrel lingüística

Un cas similar al que acabem de veure, però també molt relacionat amb mantenir el sentit, és el cas del *doch* alemany. Aquesta és una paraula amb múltiples funcions segons el context i, com a tal, cal traduir-la d'una manera o d'una altra segons la situació. Lingüísticament és difícil d'acotar, però veient-ne l'ús és més fàcil descriure'n el comportament. Un exemple el tenim al voltant del minut 57, en una conversa entre Bootz i Lannert. L'ús que s'hi fa és el de quan algú fa una afirmació i algú altre li vol contestar que el que acaba de dir no és correcte. És un ús molt específic però relativament habitual en alemany i que en altres llengües és difícil de plasmar. A més, hem d'afegir-hi la dificultat que tenim un espai restringit. Així doncs, en aquest cas hem optat per canviar una mica l'estructura de la primera afirmació (que fa Lannert i que Bootz considera errònia) perquè ell, quan li contesti, ho pugui fer més breument. Per acabar de comprendre completament la situació, és recomanable consultar l'Annex.

Un altre problema lingüístic que hem tractat al Capítol 2 és el dels mots compostos en alemany i quin dels components prioritzar a l'hora de traduir. En concret, tenim una conversa on els personatges es plantegen si dur a terme o no una *Großfandung*, literalment una *gran batuda*. Si tenim problemes d'espai i no ens cap tot el sintagma traduït (com és habitual en subtitulació), com hem vist anteriorment, és recomanable prioritzar l'element de la dreta del mot

compost. És a dir, que el nucli significatiu el trobem a la dreta i, per tant, és el que hem de prioritzar a l'hora d'incloure'l a la traducció. En aquest cas, és més important *Fandung* que *Groß*, ja que l'important és que volen fer una batuda (més o menys gran) i, per tant, l'element que no podem perdre en la traducció és aquest nucli significatiu. Si per problemes d'espai hem de prescindir d'un element, encara que perdrem part del significat en la traducció, podem afirmar que és menys inadequat prescindir de *Groß* que de *Fandung*. És per això, doncs, que a la versió final els personatges parlen d'una batuda sense entrar en detalls de si és gran o petita; l'important és la batuda i no pas si és més o menys gran.

Problemes específics que cal mencionar

L'alemany fa servir sigles amb molta facilitat i ens trobem constantment que els personatges les diuen sense que això li resulti estrany a l'espectador de l'episodi original. Per a un espectador català, però, no és tan habitual fer servir tantes sigles i, per tant, les hem de traduir completes (amb el conseqüent problema d'espai que suposa) o buscar una solució que funcioni bé. Per trobar aquesta solució ens podem ajudar de l'estratègia que hem vist anteriorment, que consisteix en prioritzar la traducció del nucli significatiu de l'original.

Si bé en català també tenim sigles amb un ús relativament habitual, solen correspondre a organismes, entitats o expressions ja lexicalitzades. L'alemany fa servir sigles per referir-se a termes molt menys especialitzats i molt més habituals que en català no tenen una sigla equivalent (no és tan fàcil com traduir OTAN de NATO). Per tant, també suposen un repte a l'hora de fer-ne la traducció, tant pel significat com per l'espai. A continuació en veurem unes quantes, acompanyades del terme complet i la possible traducció que podríem adoptar:

- JVA - *Justizvollzugsanstalt*: literalment seria *institució d'execució de la justícia*, que podríem traduir tranquil·lament per *centre penitenciari* o bé *presó* en cas de tenir problemes d'espai.
- LKA - *Landeskriminalamt*: la sigla es refereix a la policia científica –per entendre'ns, els CSI alemanys.
- BtM - *Betäubungsmittel*: quan la policia hi fa referència es refereix als *medis estupefaents*, que podem traduir també per *narcòtics* en cas de falta d'espai.

- *Kfz - Kraftfahrzeug*: aquest terme es refereix simplement a un automòbil, cotxe, o vehicle. Caldrà traduir-lo per un terme o un altre depenent del context.

- *SEK - Sondereinsatzkommando*: aquest *comando d'operacions especials* seria l'equivalent alemany als GEO espanyols. Hem de parlar compte de no traduir mai una sigla d'aquestes i caure en la temptació de deixar-hi l'equivalent en la nostra llengua, perquè incorreríem en una contradicció amb la realitat que es pretén transmetre: què hi pinten, els GEO, a una ciutat alemanya?

- *RTW - Rettungswagen*: com dèiem anteriorment, els alemanys fan servir sigles per a termes relativament corrents com és aquest cas, que es refereix a una ambulància.

Per il·lustrar-ne un cas, agafarem com a exemple l'ús de *RTW* que veiem al minut 81, quan la senyora Mendt es suïcida i en Lannert demana ajuda. En alemany diu *Sofort den RTW*, que és una expressió corrent i en la qual la sigla és llegida: és a dir, l'actor quan parla no diu *Sofort den Rettungswagen* sinó *Sofort den R-T-W*. En català no tenim una sigla equivalent per referir-nos al que per a nosaltres és simplement una *ambulància*. Per tant, en la versió traduïda Lannert diu *Una ambulància*.

L'últim problema recurrent del qual volem parlar, que també és objecte de discussió actualment en les teories de subtitulació, es correspon a les veus fora de pla. Antigament s'evitava tant com es podia posar un subtítol quan no es veia el personatge que parlava. Actualment, com ja n'hem discutit al Capítol 2, les maneres de rodar els productes audiovisuals han canviat i ja és bastant habitual trobar-nos personatges que parlen fora de pla. Ja que són veus importants per a la comprensió del contingut i considerem que no és pas cap tragèdia incloure subtítols encara que no es vegi qui parla (l'espectador sent igualment una veu, i si no incloguéssim subtítols per aquella veu no podria entendre què està dient). Així doncs, tant al minut 41 com al minut 74, quan tenim personatges que parlen fora de pla, hem decidit subtitular-los igualment. L'exemple del minut 41 (Bootz arriba a casa i diu *Hola*) podria més o menys resoldre's sense subtitular-se, perquè no aporta contingut al desenvolupament de la trama. Però l'altre exemple, del minut 74, que correspon a la veu de la

comissària Alvarez, sí que aporta uns fets importants per a l'espectador i que no podem ometre sense que es perdi informació rellevant.

Relacionat amb el tema de les veus fora de pla, de vegades es recomana afegir el nom de qui parla per explicitar-ho. En general considerem que és millor evitar-ho, a no ser que sigui imprescindible i crucial, perquè afegim més informació a l'escena (la contaminem més) i podem produir l'efecte contrari i despistar l'espectador. En els casos que ens hem trobat durant l'episodi, mai no ho hem considerat necessari perquè tant per context com perquè posteriorment apareixia el personatge es podia deduir qui parlava. En el segon cas, a més, podem identificar que la veu és femenina i no hi ha cap dubte que correspon a la comissària. L'únic cas que ens podria generar dubte seria el de trobar-nos dos personatges amb veus molt similars, que parlessin alhora, que l'espectador per context pogués confondre i que, alhora, fos imprescindible distingir. Creiem que és un cas molt poc provable i, doncs, és més recomanable no afegir, en general, els noms dels personatges quan són fora de pla.

Capítol 4:

Conclusions, bibliografia i agraïments

4.1 Conclusions

Sens dubte, mentre he anat fent aquest treball he après molt. D'entrada, a posar ordre, destriar i exposar adequadament un conjunt enorme d'informació que, d'alguna manera, havia d'encabir en un espai limitat. Com deia a la introducció, hi ha molta literatura escrita sobre la subtitulació, i resumir-ne els apartats més importants i/o rellevants per a aquest projecte ha estat tot un repte.

També va suposar un exercici interessant el plasmar tot el conjunt d'idees i aportacions que, amb el pas dels anys que he estat estudiant aquest grau, m'havia anat guardant dins del meu cap. Tenia moltes propostes i idees que calia presentar d'una forma ordenada i mínimament coherent, i alhora relacionar-les amb els continguts teòrics introduïts anteriorment. Crec que el resultat és una bona pinzellada de les aportacions que m'agradaria fer en aquest camp, però alhora penso que això és només una petita introducció, que encara queda molt per investigar. M'agradaria que les meves idees poguessin inspirar, algun dia, alguna altra persona que volgués seguir desenvolupant-les o bé algú que també vulgui dur a terme un projecte similar al meu i necessiti un punt de partida.

L'apartat pràctic va ser, de bon tros, el que més feina em va dur. Penso que és lògic i que és natural que la major part de contingut d'aquest projecte es trobi en l'apartat pràctic. És una distribució intencionada, ja que aquest treball pretenia ser eminentment pràctic. Pel que fa a la creació dels subtítols en català, va aportar-me una perspectiva molt diferent el fet de traduir tot un episodi sencer: normalment a classe es tradueixen fragments i és difícil comprendre ben bé tot el procés i copsar-ne les complicacions que comporta si no es fa de principi a final. En aquest sentit, crec que vaig millorar la meva eficiència i vaig agafar experiència pel fet que vaig poder experimentar personalment amb diferents maneres de treballar. Els detalls són importants, i treballar d'una manera lleugerament diferent pot estalviar molt de temps i maldecaps. No obstant això, cadascú ha de trobar aquell mètode que li resulta més còmode;

aquest treball m'ha permès descobrir tot això per mi mateix. En contraposició a aquesta experiència més "dura", a l'hora de presentar els problemes pràctics vaig trobar que em resultava molt més natural i senzill, ja que estava exposant tot tipus de situacions que jo mateix havia experimentat i per les quals ja havia buscat i trobat les solucions. Saber-se explicar també és una qualitat important i crec que el fet de donar explicacions de les solucions adoptades també ha sigut molt positiu per a mi.

Finalment, també m'ha fet adquirir coneixements (i més d'un maldecap) el fet d'haver-me d'ajustar a un format concret per a la presentació d'aquest treball. Com a futur traductor, crec que és important aprendre a treballar amb un format i criteris imposats, als quals m'he d'adaptar per dur a terme correctament la meva tasca.

4.2 Bibliografia consultada i citada

Bartoll i Teixidor, Eduard. (2012). *La subtitulació. Aspectes teòrics i pràctics*. Editorial Eumo. Barcelona.

Bartoll i Teixidor, Eduard. (2008). *Paràmetres per a una taxonomia de la subtitulació*. (Tesi doctoral). Universitat Pompeu Fabra. Barcelona.

Chaume Varela, Frederic. (2003). *Doblatge i subtitulació per a la TV*. Eumo Editorial. Vic.

Díaz-Cintas, Jorge. (2003). *Teoría y práctica de la subtitulación: inglés-español*. Ariel. Barcelona.

G. Höning, Hans i Kussmaul, Paul. (1982). *Strategie der Übersetzung*. Gunter Narr Verlag. Tübingen.

Hurtado Albir, Amparo. (2001). *Traducción y traductología: introducción a la traductología*. Cátedra. Madrid.

Martí Ferriol, José Luis. (2013). *Subtitle reading speeds in different languages: the case of Lethal Weapon*. Universitat Jaume I. Castelló de la Plana.

Neunzig, Wilhelm. (2014). «Las teorías funcionalistas de la traducción» [Presentació de diapositives]. Assignatura: Teoria de la Traducció (primer semestre del curs 2014-2015).

Rafael i Fontanals, Joaquim [director]. (1996-98) *Diccionari de freqüències. Corpus textual informatitzat de la llengua catalana*. Volum I (1996), volums 2, 3 i CD Rom (1998). Institut d'Estudis Catalans. Barcelona

Reiß, Katarina. (1971). *Möglichkeiten und Grenzen der Übersetzungskritik*. Hueber. Múnic.

Reiß, Katharina i J. Vermeer, Hans. (1996). *Fundamentos para una teoría funcional de la traducción*. Akal. Madrid.

Reiß, Katharina i J. Vermeer, Hans. (1984). *Grundlegung einer allgemeinen Translationstheorie*. Niemeyer. Tübingen.

Sebeok, T. A. (Ed.). (1986b). *Encyclopedic Dictionary of Semiotics*. Volums 1–3. Mouton de Gruyter. Berlín.

Wikipedia - Die Freie Enzyklopädie. (2015). *Hartz-Konzept* <https://de.wikipedia.org/wiki/Hartz-Konzept#Hartz_IV> [Consulta: 10 maig 2016].

4.3 Agraïments

No puc començar d'altra manera que agraint enormement a la Paula Igareda, la meva tutora, tota la confiança i l'esforç que va dipositar en mi quan em va acceptar per dur-me el TFG. Sense el seu suport, tant logístic com moral, no m'hauria estat possible assolir els objectius que ens vam marcar a l'inici d'aquesta aventura. Sempre m'ha guiat en la direcció correcta, orientant-me quan anava una mica perdut i estirant-me les orelles quan el meu rumb començava a ser erràtic. No podria haver caigut en millors mans.

Una altra persona a qui vull agrair especialment el seu suport és a la Natalia, que en moments de crisi també em va aconsellar i guiar per resoldre'm problemes, inquietuds i dubtes que van sorgir pel camí. Sense ella no hauria pogut enfrontar-me a l'apartat pràctic d'aquest treball sense deixar-hi la pell.

Vull donar gràcies també al Joel i a la Laura, els meus primers *conillets d'índies* pel que fa a les projeccions de prova i anàlisi del resultat final. Em van ajudar a detectar errors que jo no havia vist i em van fer aportacions molt valuoses que posteriorment vaig poder afegir al present treball.

Finalment, vull agrair a Sir Daniel i a Frau Skale l'assessorament lingüístic pel que fa a l'anglès i l'alemany, respectivament.

En general també vull agrair a tota la gent que s'ha involucrat directament o indirectament en aquest projecte, tothom qui d'alguna manera va contribuir-hi i tots aquells qui m'heu ajudat a tirar-lo endavant. I també a tu, lector o lectora, per interessar-te pel meu projecte.

Annex 1: subtítols en català de *Preis des Lebens*

A continuació veiem la transcripció dels subtítols en la versió catalana, resultat de tot el procés i criteris descrits anteriorment⁸:

1

00:00:51,232 --> 00:00:56,232

<i>PREIS DES LEBENS</i>

EL PREU DE LA VIDA

2

00:01:20,040 --> 00:01:23,360

Necessito una firma, senyor Albrecht.

Aquí.

3

00:01:25,440 --> 00:01:28,680

Que li vagi bé allà fora.

Fins mai més.

4

00:01:29,720 --> 00:01:31,720

Sí, que et donin pel cul.

5

00:01:50,280 --> 00:01:52,280

Senyor Albrecht?

6

00:01:52,440 --> 00:01:54,600

Jörg Albrecht?

-Senyora Bittner?

7

00:01:54,760 --> 00:01:58,440

Hem trucat abans.

Pugi al cotxe.

---

⁸ Una versió en línia d'aquests subtítols es pot consultar i descarregar a la següent adreça:
<http://www.opensubtitles.org/en/subtitles/6624386/tatort-ca>

8

00:01:58,900 --> 00:02:03,200

Pot deixar la bossa al darrere.

-Gràcies.

9

00:02:23,760 --> 00:02:25,760

Puc fumar?

10

00:02:26,680 --> 00:02:28,680

Al cotxe no, si us plau.

11

00:02:32,400 --> 00:02:35,200

Em pot deixar al barri

de Leonhardviertel.

12

00:02:35,520 --> 00:02:36,720

A l'Eros-Center.

13

00:02:38,720 --> 00:02:40,720

Li ensenyaré on és casa seva.

14

00:02:40,880 --> 00:02:44,280

Des d'allà pot fer

el que vostè vulgui.

15

00:02:55,960 --> 00:02:58,400

Aquesta és la casa?

-Sí.

16

00:03:47,760 --> 00:03:49,840

Ja sé de què la conec.

17

00:03:55,400 --> 00:03:57,560

Del judici.

18

00:04:05,560 --> 00:04:07,113

Què hi fas, aquí?

19

00:05:04,960 --> 00:05:06,960

Sóc metge.

20

00:05:07,800 --> 00:05:11,440

Però això també vol dir

que en sé bastant, d'anatomia.

21

00:05:11,800 --> 00:05:14,320

De punts neuràlgics,

de dolor.

22

00:05:14,480 --> 00:05:16,440

Li ho deixaré ben fàcil:

23

00:05:16,720 --> 00:05:19,440

Digui'm qui era l'altre.

Digui'm el nom.

24

00:05:19,800 --> 00:05:21,800

El nom!

-El nom.

25

00:05:21,960 --> 00:05:24,520

Digui'ns com es diu.

Digui'ns el nom!

26

00:05:24,680 --> 00:05:26,960

Ajuda! Ajuda!

27

00:05:27,240 --> 00:05:29,240

Ajuda!

28

00:05:34,080 --> 00:05:36,280

Com es diu l'altre?

-A la merda!

29

00:05:52,480 --> 00:05:54,480

El nom!

30

00:05:54,640 --> 00:05:56,880

Si us el dic, em matareu.

31

00:06:01,840 --> 00:06:04,440

Com es diu l'altre?

-Em matarà!

32

00:06:06,160 --> 00:06:08,560

Em matarà,

no ho enteneu?

33

00:06:19,400 --> 00:06:22,000

Què és això?

-No tingui por.

34

00:06:22,160 --> 00:06:24,120

Què és?

35

00:06:24,280 --> 00:06:26,960

Digui'ns el nom.

El nom!

36

00:06:27,120 --> 00:06:29,960

Què és, què hi ha a la xeringa?

-El nom!

37

00:06:30,120 --> 00:06:32,080

No és tan fàcil!

38

00:06:32,440 --> 00:06:34,440

Què hi ha?

-El nom!

39

00:06:34,600 --> 00:06:36,920

Acabem tot això.

-El nom!

40

00:06:37,080 --> 00:06:39,480

El nom, el nom!

-Em matarà!

41

00:06:39,720 --> 00:06:41,880

El nom!

-Què hi ha a dins?

42

00:06:42,040 --> 00:06:44,280

El nom!

-Què hi ha a la xeringa?

43

00:06:44,440 --> 00:06:46,400

El nom!

44

00:06:46,560 --> 00:06:49,080

El nom,

el nom, el nom!

45

00:06:49,240 --> 00:06:51,400

Stefan Freund.

Stefan Freund.

46

00:06:54,080 --> 00:06:56,080

Stefan Freund.

47

00:06:56,440 --> 00:07:00,520

Però no us ho he dit jo, d'acord?

Jo no us ho he dit.

48

00:07:00,680 --> 00:07:02,640

Ho comprovarem.

49

00:07:02,800 --> 00:07:06,520

Ho comprovarem i,

si ens ha mentit, el matarem.

50

00:07:06,680 --> 00:07:08,640

No us he mentit!

51

00:07:08,800 --> 00:07:11,600

Ell era del club dels

Devils a Reutlingen.

52

00:07:11,760 --> 00:07:13,920

Si us plau, ja els ho he dit!

53

00:07:14,800 --> 00:07:16,960

Ja els ho he dit!

54

00:07:17,400 --> 00:07:21,120

Ah, prou! Prou!

55

00:07:21,280 --> 00:07:23,400

Ja no sóc com abans.

56

00:07:23,840 --> 00:07:26,880

Si us plau! Si us plau...

57

00:07:29,800 --> 00:07:31,960

La Mareike també volia viure.

58

00:07:33,520 --> 00:07:35,680

Ja no sóc així.

59

00:07:36,400 --> 00:07:38,400

Prou!

60

00:08:50,800 --> 00:08:52,840

Pare?

-Sí?

61

00:08:53,000 --> 00:08:55,540

El cap de setmana

fa anys la Sabine.

62

00:08:55,700 --> 00:08:58,800

He de parar un moment.

-A casa dels seus pares.

63

00:08:58,960 --> 00:09:00,920

Tothom s'hi queda a dormir.

64

00:09:01,080 --> 00:09:03,080

Necessito un sac de dormir.

65

00:09:03,240 --> 00:09:05,440

Què vols dir?

No t'he dit que sí.

66

00:09:05,600 --> 00:09:07,960

Si us plau!

Ja no sóc una criatura!

67

00:09:08,120 --> 00:09:10,080

Per això.

68

00:09:10,240 --> 00:09:12,960

Saps la vergonya

que passaria si digués

69

00:09:13,120 --> 00:09:15,080

que no hi puc anar?

70

00:09:15,240 --> 00:09:17,540

La Sabine només ha convidat noies?

71

00:09:19,000 --> 00:09:22,040

No ho sé. Sí... no?

72

00:09:22,200 --> 00:09:25,280

Decideix-te.

-Sí, també hi aniran nois.

73

00:09:25,960 --> 00:09:27,960

I en Leon.

74

00:09:28,120 --> 00:09:30,640

En Leon? Quants anys té?

-14.

75

00:09:30,800 --> 00:09:32,840

14?

76

00:09:33,920 --> 00:09:36,280

M'agradaria conèixer-lo abans.

77

00:09:36,440 --> 00:09:38,520

Impossible!

La festa és avui!

78

00:09:38,680 --> 00:09:41,480

Sempre estem igual.

No sé com t'ho fas.

79

00:09:41,740 --> 00:09:43,960

I la mare?

-Ve demà.

80

00:09:44,120 --> 00:09:46,120

Doncs hi aniré

sense permís.

81

00:09:46,280 --> 00:09:48,240

No et deixaré!

82

00:09:48,400 --> 00:09:50,600

No et deixaré,

no sense permís!

83

00:09:50,760 --> 00:09:52,720

Anem!

84

00:10:29,480 --> 00:10:31,238

Bon dia, Sebastian.

85

00:10:31,398 --> 00:10:35,200

Hola, et ve de gust passejar?

-Sí, vull estirar les cames.

86

00:10:35,360 --> 00:10:37,359

Molt bé, et deixo l'adreça:

87

00:10:37,519 --> 00:10:40,240

És a la Waldstraße.

-Quin número?

88

00:10:41,067 --> 00:10:42,687

Ja ho veuràs. Fins ara.

89

00:10:47,000 --> 00:10:50,060

Es diu Abdella al-Hamadi

i l'altre Michael.

90

00:10:50,220 --> 00:10:52,080

Hola!

-Hola.

91

00:10:52,240 --> 00:10:54,600

Hola, senyors.

-Hola, Dr. Vogt.

92

00:10:55,440 --> 00:10:58,200

Fes primer les fotos, d'acord?

-Sí.

93

00:10:58,840 --> 00:11:00,840

Aquí dins?

-Sí, just aquí.

94

00:11:01,000 --> 00:11:05,000

L'ha trobat Abdella al-Hamadi

al contenidor número sis.

95

00:11:05,160 --> 00:11:08,480

Ja era mort?

-Sí, ja ho era.

96

00:11:08,640 --> 00:11:11,000

Rigor mortis present a la mandíbula

97

00:11:11,160 --> 00:11:13,240

i a les extremitats inferiors.

98

00:11:13,400 --> 00:11:16,280

Hora de la mort?

Ahir a la nit?

99

00:11:16,440 --> 00:11:18,800

Sí, entre les deu i les dotze.

100

00:11:19,561 --> 00:11:22,323

"Fins que un matí

ja no et despertes.

101

00:11:22,483 --> 00:11:24,437

Canten els ocells, com ahir.

102

00:11:24,597 --> 00:11:28,213

Res no ha canviat aquest dia,

mes tu ens has deixat."

103

00:11:28,373 --> 00:11:32,000

Goethe. Més tard us podré

dir més de l'hora de la mort.

104

00:11:32,160 --> 00:11:35,160

Algú pot confirmar que... com es deia?

105

00:11:35,320 --> 00:11:37,480

Abdella al-Hamadi.

-L'ha trobat?

106

00:11:37,640 --> 00:11:40,920

El seu company,

Michael Petro, ho pot confirmar.

107

00:11:42,560 --> 00:11:46,360

L'interessant aquí és que
es tracta de Jörg Albrecht.

108

00:11:46,520 --> 00:11:48,520

Anava identificat.

109

00:11:48,680 --> 00:11:51,320

Ahir va sortir

de la presó d'Stammheim.

110

00:11:51,480 --> 00:11:53,340

Per què l'havien condemnat?

111

00:11:54,760 --> 00:11:57,000

Violació i assassinat.

112

00:12:19,240 --> 00:12:22,060

Les fotografies

estaven tan distorsionades,

113

00:12:22,220 --> 00:12:24,780

que no es podia identificar l'home

114

00:12:24,940 --> 00:12:27,300

que la va segrestar i en va abusar.

115

00:12:27,560 --> 00:12:29,520

O això pensava l'autor.

116

00:12:29,680 --> 00:12:31,840

Però la policia científica

117

00:12:32,000 --> 00:12:34,960

va reconstruir-les digitalment.

118

00:12:36,000 --> 00:12:38,040

Albrecht.

-Sí.

119

00:12:38,540 --> 00:12:42,720

Venia d'una família desestructurada,

ell mateix era una víctima

120

00:12:42,880 --> 00:12:46,480

i de jove se'l va relacionar

amb baralles d'animals.

121

00:12:46,640 --> 00:12:48,600

Com?

-Animals de companyia.

122

00:12:48,760 --> 00:12:52,600

Va apunyar una euga

i va anar a parar a un reformatori.

123

00:12:52,760 --> 00:12:54,900

Allà hi va conèixer amics nous.

124

00:12:55,060 --> 00:12:57,020

Els Devils.

125

00:12:57,180 --> 00:12:59,600

Un club de motos

que ja no existeix.

126

00:13:30,280 --> 00:13:32,600

Bon dia!

-Bon dia.

127

00:13:33,440 --> 00:13:37,640

Un paquet per al senyor Freund?

-Sí, però és certificat.

128

00:13:38,840 --> 00:13:42,640

Tornarà al vespre.

Treballs de reinserció.

129

00:13:43,960 --> 00:13:47,720

On els fa?

-Prop... de... Henneling.

130

00:13:48,000 --> 00:13:50,560

És el taller a Obertürkheim?

131

00:13:50,720 --> 00:13:53,880

Sí, exacte.

Li puc guardar el paquet?

132

00:13:54,040 --> 00:13:57,040

No, no.

-Ens el tornem a endur.

133

00:13:57,200 --> 00:13:59,360

Gràcies.

-De res.

134

00:14:04,920 --> 00:14:07,840

I al final la va matar.

-Sí.

135

00:14:08,720 --> 00:14:12,640

La van segrestar,

abusar durant 72 hores i escanyar.

136

00:14:12,800 --> 00:14:14,460

Es deia Mareike Mendt.

137

00:14:14,720 --> 00:14:16,720

Quants anys tenia?

-16.

138

00:14:16,880 --> 00:14:19,200

A l'Albrecht li van caure 15 anys.

139

00:14:19,360 --> 00:14:23,280

Quan va sortir va participar

en un programa de reinserció.

140

00:14:23,520 --> 00:14:26,320

Bon comportament,

pronòstic positiu.

141

00:14:26,480 --> 00:14:29,280

I per què va complir tota la condemna?

142

00:14:29,440 --> 00:14:31,600

Hi havia una segona persona.

143

00:14:31,760 --> 00:14:33,920

Qui ho va filmar tot.

144

00:14:34,480 --> 00:14:37,760

A qui Jörg Albrecht

no va voler delatar.

145

00:14:38,000 --> 00:14:40,720

Qui segurament

també va cometre el crim.

146

00:14:40,880 --> 00:14:43,840

Per això

no el van deixar sortir abans.

147

00:14:44,000 --> 00:14:45,960

Puc interrompre?

-Sí.

148

00:14:46,120 --> 00:14:49,960

És aquí la senyora Bittner,

l'assistent social d'Albrecht.

149

00:14:51,280 --> 00:14:53,840

Haviem quedat a les 9 a la presó.

150

00:14:54,000 --> 00:14:56,520

He arribat tard però ja no hi era.

151

00:14:56,920 --> 00:15:00,600

El porter m'ha dit que

ha pujat al cotxe d'una dona,

152

00:15:00,760 --> 00:15:02,880

però no em contesta al telèfon.

153

00:15:03,040 --> 00:15:05,140

Llavors ha trucat a la policia.

154

00:15:05,300 --> 00:15:08,020

No, però quan

vaig agafar el cotxe ahir,

155

00:15:08,180 --> 00:15:09,880

m'havien punxat una roda.

156

00:15:10,040 --> 00:15:12,500

No hi he caigut fins ara.

157

00:15:12,660 --> 00:15:14,880

Com es diu el porter?

-Engel.

158

00:15:15,560 --> 00:15:18,360

Qui són els parents de la noia?

-Els pares.

159

00:15:18,640 --> 00:15:20,720

Simone i Frank Mendt.

160

00:15:21,160 --> 00:15:24,240

Ell és metge i van ser l'acusació.

161

00:15:24,840 --> 00:15:28,760

Mareike Mendt era la seva única filla.
Cap més familiar.

162

00:15:29,360 --> 00:15:32,980

Podien saber que
Jörg Albrecht va sortir ahir?

163

00:15:33,160 --> 00:15:36,280

L'acusació sap
la data de posada en llibertat.

164

00:15:38,520 --> 00:15:40,560

Com és l'adreça?
-Perdó?

165

00:15:40,720 --> 00:15:44,520

L'adreça.
-A Schöttinger número 4.

166

00:15:44,840 --> 00:15:46,800

Gràcies.

167

00:17:12,400 --> 00:17:15,560

Bootz, policia d'Stuttgart.
Ell és en Lannert.

168

00:17:16,320 --> 00:17:18,840

Són el senyor i la senyora Mendt?
-Sí.

169

00:17:20,200 --> 00:17:22,680

Han assassinat a Jörg Albrecht.

170

00:17:23,600 --> 00:17:25,800

La veritat és que me n'alegro!

171

00:17:27,160 --> 00:17:29,760

Podem entrar?

-És clar.

172

00:17:30,320 --> 00:17:32,320

Passi'n. Per aquí, endavant.

173

00:17:32,480 --> 00:17:34,840

La meva dona els durà al menjador.

174

00:17:38,240 --> 00:17:40,240

Si us plau.

175

00:17:47,080 --> 00:17:49,480

Disculpin la meva dona, si us plau,

176

00:17:49,680 --> 00:17:52,360

però per a nosaltres és un descans,

177

00:17:52,520 --> 00:17:55,600

saber que és mort.

Com ha sigut? Saben qui?

178

00:17:55,800 --> 00:17:58,800

No ho sabem.

L'han trobat mort aquest matí.

179

00:17:58,960 --> 00:18:02,240

Ahir eren tots dos aquí?

-Sospiten de nosaltres?

180

00:18:03,000 --> 00:18:05,720

Vostès sabien quan sortiria Albrecht.

181

00:18:06,140 --> 00:18:07,980

És veritat.

182

00:18:09,780 --> 00:18:11,420

Érem aquí.

183

00:18:11,600 --> 00:18:14,080

Es confirmen la coartada mútuament?

184

00:18:14,240 --> 00:18:17,560

Sí.

-Els ho havíem de preguntar.

185

00:18:17,720 --> 00:18:20,680

Què van fer contra el senyor Albrecht?

186

00:18:20,920 --> 00:18:22,920

Què vol dir?

187

00:18:23,080 --> 00:18:27,040

Ell era l'únic que sabia

qui era l'altre i no va dir res.

188

00:18:28,140 --> 00:18:29,580

Presumiblement.

189

00:18:29,800 --> 00:18:32,720

Ni amb 15 anys

de condemna no el va delatar.

190

00:18:32,880 --> 00:18:35,890

I segurament avui dia

tampoc no ho hauria fet.

191

00:18:36,060 --> 00:18:37,760

No el va delatar

192

00:18:37,920 --> 00:18:40,740

perquè la policia

no va insistir-hi prou.

193

00:18:40,973 --> 00:18:43,780

L'haurien d'haver interrogat més.

194

00:18:44,130 --> 00:18:46,120

Vam perdre la Mareike.

195

00:18:47,480 --> 00:18:49,800

Les autoritats de llavors...

196

00:18:52,160 --> 00:18:54,160

Els hauríem hagut de dir

197

00:18:54,320 --> 00:18:56,900

que hi havia un altre home.

198

00:18:57,200 --> 00:18:59,680

Com ho saben?

-Per un vídeo.

199

00:19:00,640 --> 00:19:03,320

Tenen un vídeo?

El podem veure?

200

00:19:08,680 --> 00:19:10,680

Simone, jo no puc.

201

00:19:12,400 --> 00:19:14,360

Sí, d'acord...

202

00:19:15,600 --> 00:19:17,880

Passi'n, que els l'ensenyó.

203

00:19:37,800 --> 00:19:39,800

D'on les han tret?

204

00:19:39,960 --> 00:19:41,920

Circulen per la xarxa.

205

00:19:43,480 --> 00:19:45,440

Van abusar de la meva filla

206

00:19:46,440 --> 00:19:49,520

dia i nit durant tres dies.

207

00:19:52,840 --> 00:19:56,240

Escolti'n, podrien

potser mirar les fotos?

208

00:19:57,000 --> 00:20:00,040

Ja les havíem vist.

-Ah, que les havien vist!

209

00:20:00,200 --> 00:20:03,700

Tornin a mirar-les!

Els ajudaran a fer la seva feina.

210

00:20:03,860 --> 00:20:06,120

Ja les vam mirar bé llavors.

211

00:20:06,280 --> 00:20:08,760

Ens interessaria veure el vídeo.

212

00:20:10,440 --> 00:20:14,240

Van abusar de la meva filla

dia i nit durant tres dies.

213

00:20:14,440 --> 00:20:16,880

Sí.

-Doncs tornin a mirar-les bé.

214

00:20:17,040 --> 00:20:19,000

La van violar.

215

00:20:19,520 --> 00:20:21,480

I jo no hi era.

216

00:20:22,680 --> 00:20:26,200

Segur que es preguntava

per què no érem amb ella.

217

00:20:26,360 --> 00:20:28,320

Per què no la vam ajudar!

218

00:20:29,320 --> 00:20:31,560

I llavors la van matar.

219

00:20:31,960 --> 00:20:34,920

Tant de bo

ho hagués pogut patir jo per ella.

220

00:20:35,080 --> 00:20:37,120

I llavors...

221

00:20:38,000 --> 00:20:41,640

van vendre les fotos

per Internet, aquells monstres.

222

00:20:41,880 --> 00:20:44,800

Altres se'n van delectar.

223

00:20:45,040 --> 00:20:47,680

No es va impedir?

-És clar.

224

00:20:47,840 --> 00:20:51,240

És clar que es pot intentar,

però algú podia

225

00:20:51,400 --> 00:20:54,600

tornar-les a guardar.

La xarxa no oblida.

226

00:20:54,880 --> 00:20:59,160

I en algun moment o altre
algú les torna a penjar.

227

00:20:59,880 --> 00:21:01,840

Algú de Rússia o de Togo.

228

00:21:02,120 --> 00:21:06,480

I els que les tenen
les tornen a penjar una altra vegada.

229

00:21:08,520 --> 00:21:11,160

Per intercanviar-se-les.

230

00:21:12,680 --> 00:21:14,680

Per altres fotografies.

231

00:21:15,200 --> 00:21:17,960

Com còpies pirata,
ens va dir la policia.

232

00:21:18,120 --> 00:21:20,520

Ens van dir que no podien evitar-ho.

233

00:21:20,800 --> 00:21:23,440

I, doncs... aquest vídeo?

234

00:21:25,240 --> 00:21:27,840

Senyora Mendt,
el podríem veure?

235

00:21:28,080 --> 00:21:30,560

Podria apartar les mans d'aquí?

236

00:21:30,720 --> 00:21:32,680

Perdoni?

237

00:21:32,840 --> 00:21:34,840

No toqui el meu ordinador.

238

00:21:35,000 --> 00:21:37,820

No ens volia ensenyar el vídeo?

-Un moment!

239

00:21:44,320 --> 00:21:46,320

Aquí.

240

00:21:46,840 --> 00:21:50,040

Al segon 45 es mou la imatge.

241

00:22:08,640 --> 00:22:11,040

No només van matar la Mareike.

242

00:22:12,280 --> 00:22:14,240

Van destrossar tres vides.

243

00:22:27,160 --> 00:22:29,400

Aquí es mou la càmera.

244

00:22:40,400 --> 00:22:44,160

Gràcies per tot i

informar-nos del tràfic per Internet.

245

00:22:44,320 --> 00:22:46,320

Són els primers.

-Els primers?

246

00:22:46,480 --> 00:22:49,720

Des del judici. Tothom

parlava de l'assassinat.

247

00:22:49,880 --> 00:22:53,600

L'últim periodista

només volia veure l'habitació d'ella.

248

00:22:53,760 --> 00:22:55,720

I ens va robar fotos.

-Digui?

249

00:22:55,880 --> 00:22:57,960

Ja en fa 15 anys...

250

00:22:58,120 --> 00:23:01,600

Encara no hem acabat

amb l'autòpsia d'Albrecht

251

00:23:01,760 --> 00:23:04,200

però tinc dues coses per segures:

252

00:23:04,360 --> 00:23:08,360

que algú

li va col·locar una via al braç

253

00:23:08,597 --> 00:23:11,613

i que va morir

de sobredosi de Pentobarbital.

254

00:23:11,773 --> 00:23:14,200

Ho feien servir els veterinaris, oi?

255

00:23:14,500 --> 00:23:18,080

Sí, com a anestèsia.

Però alguns no es despertaven.

256

00:23:18,240 --> 00:23:22,200

Qui hi té accés?

-Qualsevol professional.

257

00:23:23,285 --> 00:23:26,586

Farmacèutics, veterinaris...

258

00:23:26,761 --> 00:23:28,760

Metges?

-Sí, també.

259

00:23:29,600 --> 00:23:32,400

D'acord. Entesos.

Gràcies, Vogt.

260

00:23:40,000 --> 00:23:42,320

Senyor Mendt,

vostè era metge, oi?

261

00:23:42,480 --> 00:23:44,860

Sí.

-Queda sota detenció preventiva.

262

00:23:45,440 --> 00:23:48,080
Sota sospita
d'assassinar Jörg Albrecht.

263
00:23:48,240 --> 00:23:51,160
Va morir
per sobredosi de Pentobarbital.

264
00:23:51,320 --> 00:23:54,920
Ah. Em puc endur l'abric?
-És clar.

265
00:24:02,840 --> 00:24:04,840
Ens veiem després.

266
00:24:25,600 --> 00:24:27,600
Vostè té fills?

267
00:24:29,400 --> 00:24:31,400
Ja no.

268
00:24:31,600 --> 00:24:33,560
I vostè?

269
00:24:33,720 --> 00:24:37,120
Es pensa que no puc entendre
el que està passant

270
00:24:37,280 --> 00:24:40,360
però també tinc una filla.
Avui m'ha preguntat

271

00:24:40,520 --> 00:24:43,280

si es podia quedar a dormir
fora de casa.

272

00:24:43,440 --> 00:24:45,680

Quan puc contactar amb l'advocat?

273

00:24:45,840 --> 00:24:47,880

A comissaria.

274

00:24:52,250 --> 00:24:56,160

Li sona el nom de Claudia Bittner?

-No. Ha mort a Albrecht?

275

00:24:58,640 --> 00:25:00,640

L'entenc.

276

00:25:01,000 --> 00:25:05,080

No hi ha pitjor dolor
que la pèrdua d'un fill.

277

00:25:05,240 --> 00:25:08,880

Quan un s'intenta imaginar
el grau de dolor que suposa,

278

00:25:09,040 --> 00:25:12,400

pensa que és tant
que podria matar-lo allà mateix.

279

00:25:12,560 --> 00:25:14,520

Insuportable.

280

00:25:15,080 --> 00:25:18,360

Però quan arriba el dolor,
un se'l guarda a dins.

281

00:25:19,040 --> 00:25:21,540

Prové de la certesa que l'home

282

00:25:21,700 --> 00:25:25,160

que va esquinçar
la vida de la Mareike, que destruí

283

00:25:25,320 --> 00:25:27,320

tot allò que ella podria ser,

284

00:25:27,480 --> 00:25:30,240

després de la presó rebrà una cosa.

285

00:25:30,480 --> 00:25:34,240

Aquella que ni vostès
ni la seva filla van tenir:

286

00:25:34,640 --> 00:25:37,040

una altra vida,
una nova oportunitat.

287

00:25:37,800 --> 00:25:40,360

I això és insuportable.

288

00:25:40,760 --> 00:25:43,560

I això els tortura.
-Sí, exactament.

289

00:25:43,720 --> 00:25:45,720

En gran mesura.

290

00:25:45,880 --> 00:25:49,240

Justícia i mitjans

es van ocupar d'Albrecht,

291

00:25:50,000 --> 00:25:53,440

d'empresonar-lo

i d'avaluar-lo psicològicament,

292

00:25:53,600 --> 00:25:55,680

amb un pronòstic social.

293

00:25:56,080 --> 00:25:58,400

Va anar al psiquiàtric

294

00:25:58,560 --> 00:26:00,520

i va poder fer teràpia.

295

00:26:00,730 --> 00:26:03,040

A vostès, els van deixar de banda.

296

00:26:03,200 --> 00:26:06,240

Els va quedar clar

que a la gent li era igual

297

00:26:06,400 --> 00:26:08,560

com s'enfrontarien a la pèrdua.

298

00:26:08,960 --> 00:26:11,040

Sí.

299

00:26:12,640 --> 00:26:15,200

Està a favor de la pena de mort?

300

00:26:17,160 --> 00:26:20,200

Hi ha correlació

entre el nivell d'estudis

301

00:26:20,360 --> 00:26:22,320

i el fet de recolzar-la.

302

00:26:22,480 --> 00:26:25,080

Com menys formació,

més recolzament.

303

00:26:28,400 --> 00:26:30,720

L'informe de l'ús telefònic.

304

00:26:30,880 --> 00:26:34,360

Fa dos dies

que no es fan servir els mòbils.

305

00:26:34,520 --> 00:26:36,840

L'advocat s'ha trobat un embús.

306

00:26:37,000 --> 00:26:40,360

La càmera de la presó

tampoc no ens ajuda.

307

00:26:40,520 --> 00:26:42,720

Per què?

-Només s'hi veu un cotxe

308

00:26:42,880 --> 00:26:45,760

i que Jörg Albrecht hi puja.

-La matrícula?

309

00:26:47,040 --> 00:26:49,240

Distorsionada.

-Gràcies.

310

00:26:50,840 --> 00:26:52,840

Sí...

311

00:26:55,440 --> 00:26:57,440

Jo me n'encarrego.

312

00:27:00,480 --> 00:27:02,900

Sabien quan sortiria Jörg Albrecht.

313

00:27:03,060 --> 00:27:06,120

Van punxar les rodes

del cotxe de l'assistent

314

00:27:06,280 --> 00:27:08,320

i el van segrestar.

-No.

315

00:27:08,760 --> 00:27:10,760

No la conec de res!

316

00:27:11,120 --> 00:27:13,720

Crec que han patit enormement

317

00:27:13,880 --> 00:27:17,520

per la pèrdua de la seva filla.

Ho entenc perfectament.

318

00:27:17,680 --> 00:27:20,720

Però no els dóna dret

a saltar-se la llei.

319

00:27:23,160 --> 00:27:25,880

Fàcil de dir si no s'hi està implicat.

320

00:27:26,040 --> 00:27:28,680

Han fet justícia pel seu compte.

321

00:27:29,560 --> 00:27:33,080

Han mort l'assassí de la seva filla.

Per venjança.

322

00:27:34,800 --> 00:27:39,080

Però per sobre de tot això,

volien el nom de l'altre home.

323

00:27:40,120 --> 00:27:42,080

El que ho va filmar tot.

324

00:27:42,640 --> 00:27:45,880

I només ho sabia

una persona: Albrecht.

325

00:27:46,760 --> 00:27:50,840

Però no els ho volia dir

voluntàriament i el van segrestar.

326

00:27:51,000 --> 00:27:52,840

I ara que Albrecht és mort

327

00:27:53,640 --> 00:27:56,882

saben el nom d'aquest home.

-No.

328

00:27:59,040 --> 00:28:01,040

Està en les seves mans.

329

00:28:01,200 --> 00:28:04,920

Digui'm el nom

del còmplice i el detindré.

330

00:28:05,080 --> 00:28:07,400

Serà jutjat pels seus actes.

331

00:28:07,560 --> 00:28:10,880

La proposta és perillosa.

-Faria això per mi?

332

00:28:11,520 --> 00:28:14,200

Ho faria.

-S'està arriscant.

333

00:28:14,360 --> 00:28:16,320

Sí, però per a qui?

334

00:28:16,480 --> 00:28:19,240

Qui demostraria que l'home és còmplice

335

00:28:19,400 --> 00:28:21,840

si l'únic que podria fer-ho és mort?

336

00:28:22,000 --> 00:28:24,760

Senyor Mendt,

sempre trobem alguna cosa.

337

00:28:24,920 --> 00:28:28,760

Una pestanya, un cabell,

el que sigui, ho trobem.

338

00:28:29,920 --> 00:28:32,920

Malauradament no sé

el nom d'aquest home.

339

00:28:35,440 --> 00:28:37,400

Hola.

-Hola.

340

00:28:37,560 --> 00:28:40,040

Bootz, tens un moment?

-Sí.

341

00:28:43,800 --> 00:28:45,800

Ja ho sé.

342

00:28:45,960 --> 00:28:48,920

No pots mantenir-lo

en detenció preventiva.

343

00:28:49,080 --> 00:28:51,800

Les sospites no són prou sòlides.

-Ho sé.

344

00:28:53,600 --> 00:28:55,600

D'acord.

345

00:29:00,520 --> 00:29:03,360

Polícia d'Stuttgart.

Sóc l'Emilia Alvarez.

346

00:29:03,520 --> 00:29:05,080

Frank Mendt.

347

00:29:05,240 --> 00:29:07,800

La seva és una detenció injustificada.

348

00:29:07,960 --> 00:29:09,920

L'agent Bootz el durà a casa.

349

00:29:10,080 --> 00:29:13,600

Disculpi les molèsties.

-Gràcies, prefereixo caminar.

350

00:29:13,760 --> 00:29:15,720

A reveure.

351

00:29:20,480 --> 00:29:22,480

En moviment.

352

00:29:37,920 --> 00:29:39,920

Tu no l'hauries deixat marxar.

353

00:29:41,636 --> 00:29:42,650

No.

354

00:29:43,040 --> 00:29:45,760

L'hauríem pogut

tenir retingut 48 hores.

355

00:29:46,280 --> 00:29:48,520

Què hi hauríem guanyat?

-Temps.

356

00:29:50,361 --> 00:29:51,440

No pas gaire.

357

00:29:51,600 --> 00:29:54,720

L'hauríem hagut de vigilar

durant tota la vida

358

00:29:54,880 --> 00:29:57,720

per evitar que fes justícia pròpia.

359

00:29:58,080 --> 00:30:01,000

Ara podem evitar que faci una bestiesa

360

00:30:01,160 --> 00:30:03,200

i atrapar el còmplice.

361

00:30:03,720 --> 00:30:06,320

Va cap als taxis.

-El veig.

362

00:30:08,160 --> 00:30:10,240

Bon dia.

363

00:30:10,400 --> 00:30:13,240

Reinhard, agafa'n un tu també!

Segueix-lo!

364

00:30:14,697 --> 00:30:15,997

Ràpid, que se'n va.

365

00:30:31,160 --> 00:30:33,440

Va en un taxi direcció cap al sud.

366

00:30:33,920 --> 00:30:36,920

Llavors no va cap a casa.

367

00:30:37,200 --> 00:30:39,440

Això sembla. On ets?

-Ja arribo.

368

00:30:43,360 --> 00:30:46,240

Reinhard, torna. Jo me n'encarrego.

369

00:30:46,400 --> 00:30:48,400

D'acord, entesos.

370

00:30:53,720 --> 00:30:55,720

Agent Lothar, oi?

371

00:30:56,280 --> 00:30:59,320

Milena Lothar, sí.

-Ets aspirant a comissària?

372

00:31:01,760 --> 00:31:04,520

Tens xicot?

-Daniel.

373

00:31:07,600 --> 00:31:11,320

No perdis de vista el sospitós.

374

00:31:18,240 --> 00:31:20,240

Tenim visita.

375

00:31:20,720 --> 00:31:22,720

Hola.

376

00:31:22,880 --> 00:31:25,080

Lannert.

-Bon dia.

377

00:31:25,240 --> 00:31:27,200

Teufel.

-Hola.

378

00:31:27,360 --> 00:31:29,360

Weigert.

379

00:31:30,400 --> 00:31:32,400

Tenen visita?

-No hi ha ningú.

380

00:31:32,560 --> 00:31:34,520

No ha sortit de casa?

-No.

381

00:31:34,680 --> 00:31:36,950

És aquí:

s'encén i s'apaga el llum.

382

00:31:47,360 --> 00:31:50,000

Seguiràs en Mendt on vagi.

Discretament.

383

00:31:50,160 --> 00:31:53,600

Et vigilo, no et preocupis.

Vés amb compte, d'acord?

384

00:32:13,720 --> 00:32:16,200

Sembla que agafa el funicular.

385

00:32:16,360 --> 00:32:18,720

Ja sé cap a on va.

-Com dius?

386

00:32:19,477 --> 00:32:21,019

Deu anar al cementiri.

387

00:32:21,240 --> 00:32:23,840

Va a visitar

la tomba de la seva filla.

388

00:32:24,160 --> 00:32:26,320

És molt provable.

-Segueix-lo.

389

00:32:26,560 --> 00:32:30,440

Quan pugi, no el segueixis.

Queda't per allà per si torna.

390

00:32:30,760 --> 00:32:33,280

Lothar, ha quedat tot clar?

-I tu?

391

00:32:34,189 --> 00:32:35,598

Ens trobarem a dalt.

392

00:32:48,880 --> 00:32:52,120

Però què fa?

-No en tinc ni idea.

393

00:33:19,689 --> 00:33:22,160

Clar que s'encén i s'apaga, ximples.

394

00:34:14,080 --> 00:34:16,080

Senyora Mendt!

395

00:34:16,520 --> 00:34:18,520

Senyora Mendt!

396

00:34:39,240 --> 00:34:41,520

Ha entrat a una floristeria.

397

00:34:44,760 --> 00:34:47,320

I llavors què li vas dir?

398

00:34:50,560 --> 00:34:53,440

Va cap al cementiri,

el segueixo. On ets?

399

00:34:54,730 --> 00:34:55,824

Estic arribant.

400

00:34:57,400 --> 00:34:59,800

Quan l'heu vist per última vegada?

401

00:34:59,960 --> 00:35:03,440

Potser és que s'ha amagat.

-On? A la rentadora?

402

00:35:03,600 --> 00:35:06,080

Potser ha anat a comprar.

-És clar:

403

00:35:06,240 --> 00:35:09,200

"M'esmunyiré pel jardí

per anar a comprar."

404

00:35:09,360 --> 00:35:13,200

Senyors, vigilar no és

quedar-se esperant al cotxe!

405

00:35:13,360 --> 00:35:15,680

Quan l'heu vist per última vegada?

406

00:35:15,840 --> 00:35:18,160

Però si s'ha encès el llum!

407

00:35:18,320 --> 00:35:21,160

I a tu, se t'ha encès?

Són temporitzadors!

408

00:35:21,320 --> 00:35:23,640

Quan l'heu vist per última vegada?

409

00:35:23,800 --> 00:35:26,760

Era a l'habitació de dalt.

Fa... mitja hora.

410

00:35:26,920 --> 00:35:29,440

Simone Mendt en cerca i captura.

411

00:35:29,600 --> 00:35:31,640

Ara mateix!

-Sí.

412

00:35:56,840 --> 00:35:59,040

L'has perdut?

-Sí.

413

00:35:59,240 --> 00:36:01,400

Ha desaparegut per la cantonada.

414

00:36:01,560 --> 00:36:03,520

Merda.

415

00:36:06,680 --> 00:36:08,680

Merda...

-Sí?

416

00:36:08,880 --> 00:36:11,680

Sóc jo.

La Simone Mendt ha desaparegut.

417

00:36:12,873 --> 00:36:15,423

Vigileu que no passi res amb en Mendt.

418

00:36:15,583 --> 00:36:17,680

Acaba de passar.

-Merda!

419

00:36:20,360 --> 00:36:23,800

Com us dèieu? Weigert i Teufel, oi?

420

00:36:25,840 --> 00:36:27,240

Merda!

421

00:36:52,640 --> 00:36:54,640

I doncs?

422

00:36:54,800 --> 00:36:56,760

He trobat una cosa.

423

00:36:56,920 --> 00:36:59,920

En Mendt ha trucat

a l'advocat des d'aquí.

424

00:37:00,080 --> 00:37:02,620

Em pots dir el número?

-Sí, és clar.

425

00:37:05,640 --> 00:37:09,600

Aquí tenim

tot el que sabem de Jörg Albrecht.

426

00:37:09,960 --> 00:37:11,960

Estat actual:

427

00:37:12,120 --> 00:37:15,040

Es busca els Mendt a nivell nacional.

428

00:37:15,200 --> 00:37:18,160

L'home implicat

en el cas d'abús no sap

429

00:37:18,320 --> 00:37:20,400

que la seva vida corre perill.

430

00:37:20,560 --> 00:37:23,840

Per aquí hi ha

algun indici sobre aquest home.

431

00:37:26,400 --> 00:37:28,640

Hem de ser més ràpids que ells.

432

00:37:28,800 --> 00:37:30,760

Llavors es van concentrar

433

00:37:30,920 --> 00:37:33,520

en els membres dels clubs de rock.

434

00:37:34,920 --> 00:37:36,920

D'acord, acotem-ho.

435

00:37:37,080 --> 00:37:40,480

A ell li cauen

dos anys per les baralles i lesions.

436

00:37:40,640 --> 00:37:42,960

Surt un any abans de l'assassinat.

437

00:37:43,120 --> 00:37:45,400

I es va unir als Devils.

438

00:37:45,560 --> 00:37:48,840

Va conèixer l'Stefan Freund a l'obra.

439

00:37:49,000 --> 00:37:52,760

Mendt ha trucat

a un número fix, el de casa seva.

440

00:37:52,920 --> 00:37:55,500

Ha trucat a la seva dona.

-L'ha avisat.

441

00:37:55,660 --> 00:37:59,320

Ens han enganyat.

-Confirma la sospita d'assassinat.

442

00:37:59,480 --> 00:38:03,240

I encara tenim més:

Al reflex del cendrer

443

00:38:03,440 --> 00:38:06,000

s'hi veu la mà de qui va filmar.

444

00:38:06,160 --> 00:38:09,080

L'ordinador necessita més temps.

-Avisa'ns.

445

00:38:09,240 --> 00:38:11,360

Els nous amics són els Devils,

446

00:38:11,760 --> 00:38:14,240

que van gravar el vídeo d'abusos

447

00:38:14,400 --> 00:38:17,560

per pujar-lo a la xarxa

i fer-ne diners?

448

00:38:17,720 --> 00:38:19,920

Un dels seus nous amics.

449

00:38:20,880 --> 00:38:23,320

Aquest és el club dels Devils.

450

00:38:23,680 --> 00:38:26,800

Michael Kurzenberger,

accident mortal de cotxe.

451

00:38:26,960 --> 00:38:30,440

Stefan Freund,

relacionat amb narcòtics.

452

00:38:30,600 --> 00:38:33,040

Viu d'ajudes socials a Stuttgart.

453

00:38:33,800 --> 00:38:37,280

Joachim Huber,

ara té un bar a Untertürkheim.

454

00:38:37,720 --> 00:38:42,000

Matthias Lösel,

mort a la Bretanya d'una ganivetada.

455

00:38:42,200 --> 00:38:44,160

Tinc alguna cosa!

456

00:38:49,800 --> 00:38:52,920

Mireu el cendrer.

457

00:38:54,040 --> 00:38:56,720

Ho veieu?

-Sí.

458

00:38:56,920 --> 00:39:00,840

Hi he trobat

el reflex de la mà d'un home.

459

00:39:01,200 --> 00:39:04,520

Ho he interpolat

durant un parell d'hores.

460

00:39:04,680 --> 00:39:06,640

Aquest és el resultat.

461

00:39:09,440 --> 00:39:11,640

Una tortuga o bé...

-Sí.

462

00:39:19,640 --> 00:39:21,640

Aquí.

463

00:39:24,960 --> 00:39:26,960

Stefan Freund.

464

00:39:54,040 --> 00:39:56,200

Adéu, Lena. Fins demà.

465

00:40:14,880 --> 00:40:17,320

Stefan Freund?

-Sí.

466

00:40:17,560 --> 00:40:20,920

Lannert, policia d'Stuttgart.

El meu company Bootz.

467

00:40:21,080 --> 00:40:23,160

Ens pot ensenyar les mans?

468

00:40:29,640 --> 00:40:32,880

Queda en detenció preventiva.

-Què diu? Per què?

469

00:40:33,040 --> 00:40:35,280

Mareike Mendt, li sona de res?

470

00:40:35,440 --> 00:40:37,440

No.

471

00:40:37,600 --> 00:40:41,020

Els companys

li recolliran les pertinences. Vingui.

472

00:40:43,280 --> 00:40:45,280

Gràcies.

473

00:41:20,120 --> 00:41:22,280

Hola!

474

00:41:26,560 --> 00:41:28,560

Maja?

475

00:41:32,720 --> 00:41:34,840

Tots els llums encesos...

476

00:41:40,320 --> 00:41:42,320

Maja?

477

00:41:44,320 --> 00:41:46,320

Tens gana?

478

00:41:47,040 --> 00:41:49,120

He fet el sopar!

479

00:41:49,560 --> 00:41:52,400

Sí, ja ho veig!

480

00:42:00,640 --> 00:42:02,640

Té molt bona pinta!

481

00:42:03,040 --> 00:42:06,000

Així doncs em deixes anar a la festa?

482

00:42:07,000 --> 00:42:09,000

Ets un cas!

483

00:42:09,160 --> 00:42:12,240

Canvia't, que t'hi duc.

-Ja em venen a buscar.

484

00:42:12,400 --> 00:42:14,680

Encara no havia dit que sí!

485

00:42:14,840 --> 00:42:16,900

Deu ser l'Anna!

-Tu, escolta...

486

00:42:17,060 --> 00:42:19,080

Sí?

-Et recullo demà al matí.

487

00:42:19,240 --> 00:42:21,200

D'acord, gràcies!

-De res.

488

00:42:21,360 --> 00:42:23,360

I gràcies pel sopar.

489

00:42:23,520 --> 00:42:25,480

De res!

-Vés amb compte!

490

00:42:25,640 --> 00:42:27,600

I tant!

491

00:43:02,480 --> 00:43:04,480

Hola, Anna.

492

00:43:05,400 --> 00:43:08,000

Hola.

-Encara hi és la Maja?

493

00:43:08,160 --> 00:43:10,680

Volia sorprendre't amb un esmorzar.

494

00:43:10,840 --> 00:43:13,960

Ah sí? Quan ha marxat?

-Quarts de set?

495

00:43:14,160 --> 00:43:16,160

Quarts de set?

496

00:43:16,520 --> 00:43:18,520

Que estrany...

497

00:43:18,680 --> 00:43:21,560

Volia tornar directament?

-Sí. No és a casa?

498

00:43:21,720 --> 00:43:23,880

No, però no deu ser res.

499

00:43:24,040 --> 00:43:26,000

Ara li truco.

500

00:43:30,880 --> 00:43:33,000

Hola?

-Qui és?

501

00:43:34,221 --> 00:43:36,278

Ja sap qui sóc, Bootz.

502

00:43:38,800 --> 00:43:41,280

On és la meva filla?

503

00:43:41,440 --> 00:43:43,960

És amb mi. Dorm.

-Què vol de mi?

504

00:43:45,973 --> 00:43:47,003

Stefan Freund.

505

00:43:52,593 --> 00:43:53,796

Ja li trucaré.

506

00:44:00,440 --> 00:44:02,440

Merda...

507

00:44:15,920 --> 00:44:19,080

Sóc jo.

Necessito localitzar un telèfon.

508

00:44:19,240 --> 00:44:22,520

La meva filla ha...

perdut el mòbil.

509

00:44:22,680 --> 00:44:25,120

Per a tu és fàcil.

M'ho pots mirar?

510

00:45:17,440 --> 00:45:20,920

La primera senyal,
de fa uns 20 minuts aquí, Wangen.

511

00:45:21,120 --> 00:45:24,000

La segona fa cinc minuts,
a Höhe Villa.

512

00:45:24,180 --> 00:45:26,840

Des de llavors, cap senyal de vida.

513

00:45:27,000 --> 00:45:29,600

Segurament el té algú altre.

514

00:45:29,760 --> 00:45:32,680

Digues-me alguna cosa
si es torna a moure.

515

00:45:32,840 --> 00:45:36,480

Sí, però tinc altres coses a fer.
-Això és important!

516

00:45:36,640 --> 00:45:39,920

Hi ha informació sensible, d'acord?
Fes-ho i prou.

517

00:45:41,600 --> 00:45:43,560

Hola.
-Bon dia.

518

00:45:43,720 --> 00:45:45,800

Novetats amb els Mendt?

-No.

519

00:45:48,760 --> 00:45:50,720

Bon dia.

-Bon dia.

520

00:45:50,880 --> 00:45:53,240

Nous indicis sobre els Mendt?

521

00:45:53,640 --> 00:45:56,880

No, però he augmentat

el nivell de cerca.

522

00:45:57,120 --> 00:45:59,120

Què?

523

00:46:00,520 --> 00:46:02,480

I per què?

-Com que per què?

524

00:46:02,800 --> 00:46:06,280

Perquè un o tots dos

han mort en Jörg Albrecht.

525

00:46:07,040 --> 00:46:09,640

Però això encara no està demostrat.

526

00:46:09,800 --> 00:46:12,080

I per què van desaparèixer ahir?

527

00:46:12,240 --> 00:46:14,200

Gairebé ho confirma.

528

00:46:14,360 --> 00:46:18,160

Ahir els d'evidències

van escorcollar la casa dels Mendt.

529

00:46:18,320 --> 00:46:22,080

Van trobar cabells

al soterrani i a les escales.

530

00:46:22,280 --> 00:46:24,280

D'en Jörg Albrecht,

sens dubte.

531

00:46:26,560 --> 00:46:29,520

Penso que seria

millor una cerca encoberta.

532

00:46:34,760 --> 00:46:38,200

Els Mendt han començat

el seu pla de venjança.

533

00:46:38,360 --> 00:46:40,320

Han mort l'Albrecht.

534

00:46:40,480 --> 00:46:42,900

Però si, abans de morir, els va dir

535

00:46:43,060 --> 00:46:45,640

que a qui busquen és a Stefan Freund,

536

00:46:46,040 --> 00:46:48,040

llavors el busquen.

537

00:46:48,200 --> 00:46:50,560

I aquí s'acaba la història.

538

00:46:50,720 --> 00:46:54,400

Tenim en Freund.

Els Mendt cauran a la nostra xarxa.

539

00:46:54,560 --> 00:46:56,640

Vols dir que no són perillosos?

540

00:46:56,800 --> 00:47:00,520

No ho han sigut mai per a la gent.

Feien el que volien.

541

00:47:00,680 --> 00:47:03,480

Res no indica

que s'hi hagin de tornar.

542

00:47:03,640 --> 00:47:05,920

Són presumptes assassins.

-Exacte.

543

00:47:06,080 --> 00:47:09,400

Per això no crec que hi hagi cap risc.

544

00:47:10,200 --> 00:47:13,440

Els Mendt són fugitius

per primera vegada.

545

00:47:13,600 --> 00:47:16,150

Això provoca un estrès físic constant.

546

00:47:16,360 --> 00:47:19,360

Podria passar qualsevol cosa.

Justament quan

547

00:47:19,520 --> 00:47:22,840

un policia qualsevol

els vulgui arrestar.

548

00:47:23,080 --> 00:47:25,320

Un moment, de què va tot això?

549

00:47:25,480 --> 00:47:27,440

El que vull dir, és

550

00:47:27,680 --> 00:47:31,640

que duguem a terme

una cerca encoberta.

551

00:47:31,800 --> 00:47:35,140

La cerca continua,

però si algú sap res dels Mendt

552

00:47:35,300 --> 00:47:37,160

ens truca directament.

553

00:47:37,320 --> 00:47:39,560

Jo no hi tinc res en contra.

554

00:47:39,720 --> 00:47:41,680

Doncs ara dono l'ordre.

555

00:47:41,840 --> 00:47:43,880

Potser ja són a l'estranger.

556

00:47:44,040 --> 00:47:46,400

No, són aquí.

Prop d'Stuttgart.

557

00:47:46,560 --> 00:47:49,320

No poden pas desaparèixer de sobte.

558

00:47:49,480 --> 00:47:52,780

Han de menjar, dormir,
comprar. Estar en contacte.

559

00:47:52,940 --> 00:47:55,640

No saben dur una vida clandestina.

560

00:47:55,800 --> 00:47:58,280

Cometran errors.

Deixaran pistes.

561

00:47:58,440 --> 00:48:01,720

Podríem tornar
a visitar casa seva. Hi anem?

562

00:48:02,120 --> 00:48:05,840

Vés-hi tu.

Jo miraré la resta: banc, telèfon,

563

00:48:06,000 --> 00:48:08,440

cercle d'amics.

Serem més eficients.

564

00:48:10,320 --> 00:48:12,640

Podries convèncer un jutge

565

00:48:12,800 --> 00:48:14,940

per accedir als comptes?

566

00:48:15,160 --> 00:48:17,240

Ja ho he fet.

Hi insistiré.

567

00:48:27,720 --> 00:48:30,560

D'acord, fins ara.

-Avisa'm si trobes res.

568

00:48:30,720 --> 00:48:32,680

Sí.

569

00:48:34,280 --> 00:48:36,320

Va tot bé?

570

00:49:03,360 --> 00:49:05,700

Perdona'm per abans.

Alguna novetat?

571

00:49:09,480 --> 00:49:11,560

Sí.

-Sí?

572

00:49:11,840 --> 00:49:13,840

Sí.

573

00:49:14,480 --> 00:49:16,640

Aquí. Això és nou.

574

00:49:16,800 --> 00:49:18,760

Killesberg...

575

00:49:18,960 --> 00:49:20,960

I ara, en aquest moment?

576

00:49:21,120 --> 00:49:24,520

Està apagat.

Sebastian, però què coi et passa?

577

00:49:26,760 --> 00:49:28,760

No res.

578

00:49:29,440 --> 00:49:32,440

L'he d'agafar.

Tornaré més tard.

579

00:49:41,320 --> 00:49:43,440

Hola?

580

00:49:43,617 --> 00:49:46,560

Sebastian?

Al final ha plogut i tornem avui.

581

00:49:46,720 --> 00:49:48,020

Què?

582

00:49:48,180 --> 00:49:52,100

Portaràs a la Maja?
Digues-li al Max si també vol venir.

583
00:49:54,520 --> 00:49:57,360
Sebastian?
-Sí, sí, sí, sí. Ara...

584
00:49:58,160 --> 00:50:00,960
Ara vindré.
On ets, tu?

585
00:50:01,769 --> 00:50:04,709
A casa de l'Ulrich.
Demà vindrà en Henri.

586
00:50:04,869 --> 00:50:07,200
D'acord. Ara vinc.

587
00:50:16,000 --> 00:50:18,000
Et trucaré.

588
00:51:02,960 --> 00:51:04,960
Sí? Hola?

589
00:51:05,269 --> 00:51:06,821
Com es troba?

590
00:51:07,560 --> 00:51:10,300
M'alegro d'haver
ensenyat a un altre pare

591
00:51:10,460 --> 00:51:12,460

què és correcte i què no

592

00:51:13,040 --> 00:51:15,440

i on el deixa anar el dolor.

593

00:51:15,600 --> 00:51:18,040

Veure com se sent.

-Malament.

594

00:51:18,200 --> 00:51:20,200

Em sento molt malament.

595

00:51:21,603 --> 00:51:24,731

D'aquí a una hora li diré

on deixarà en Freund.

596

00:51:26,189 --> 00:51:28,589

Li tornarem la seva filla il·lesa.

597

00:51:29,062 --> 00:51:30,730

Té una única oportunitat.

598

00:51:31,856 --> 00:51:33,752

Ha de venir totalment sol.

599

00:51:36,435 --> 00:51:39,897

Li trucaré

des d'un telèfon de prepagament.

600

00:51:41,400 --> 00:51:44,240

Però què farà amb en Freund?

601

00:51:44,560 --> 00:51:47,200

Jutjar-lo? Li traurà la vida?

602

00:51:48,286 --> 00:51:49,630

De la meva filla

603

00:51:49,790 --> 00:51:52,290

en van abusar tant com van voler.

604

00:51:54,487 --> 00:51:56,253

Com que no hi van fer res

605

00:51:56,413 --> 00:52:00,248

va morir per culpa

de les hemorràgies internes.

606

00:52:01,377 --> 00:52:04,600

Ho tenim a la memòria,

viu en els nostres caps.

607

00:52:05,875 --> 00:52:09,315

Per a la meva dona

i per a mi és el dia a dia.

608

00:52:09,475 --> 00:52:10,875

Hiensem nit i dia.

609

00:52:12,195 --> 00:52:15,523

I ens persegueix

per tot arreu on anem.

610

00:52:15,683 --> 00:52:17,960
Em sap molt de greu, senyor Mendt.

611
00:52:18,120 --> 00:52:20,520
Sé que és terrible,

612
00:52:20,680 --> 00:52:24,360
però si no els entrego en Freund
i em prenen la filla

613
00:52:24,520 --> 00:52:26,480
llavors què faran?

614
00:52:26,640 --> 00:52:29,520
Continuaran com si res?
Com pretenen fer-ho?

615
00:52:29,787 --> 00:52:32,161
No, és clar que no.

616
00:52:34,194 --> 00:52:35,850
També desapareixerem.

617
00:52:42,450 --> 00:52:43,994
Una hora, d'acord?

618
00:53:20,960 --> 00:53:23,920
Que ràpid.
Encara s'està fent el dinar.

619
00:53:24,880 --> 00:53:27,920
Ell encara no hi és, oi?

-Què? No.

620

00:53:28,120 --> 00:53:30,200

I en Henri? On és?

-No.

621

00:53:30,360 --> 00:53:32,800

T'he dit que vindria demà.

622

00:53:34,280 --> 00:53:36,280

Què passa?

623

00:53:40,280 --> 00:53:42,280

Què passa amb la Maja?

624

00:53:48,000 --> 00:53:50,000

L'han segrestat.

-Què?

625

00:53:50,200 --> 00:53:52,840

Una parella

que també tenia una filla.

626

00:53:53,080 --> 00:53:56,120

La van segrestar fa 15 anys.

627

00:53:57,000 --> 00:53:59,800

I en van abusar.

628

00:54:00,040 --> 00:54:02,840

I un d'ells va sortir de la presó.

629

00:54:03,000 --> 00:54:04,960

I ells se n'han venjat.

630

00:54:05,120 --> 00:54:09,200

Volen l'altre, que el tenim nosaltres.

Per això tenen la Maja.

631

00:54:09,640 --> 00:54:12,680

Quan ha passat?

-Al matí? Ja no ho tinc clar.

632

00:54:12,840 --> 00:54:15,000

La Maja volia anar a la festa

633

00:54:15,160 --> 00:54:17,440

i jo li havia dit que no.

634

00:54:17,720 --> 00:54:19,920

Però m'ha convençut.

635

00:54:20,080 --> 00:54:22,720

La volia anar a buscar al matí

636

00:54:22,880 --> 00:54:24,840

i ja no hi era.

637

00:54:25,000 --> 00:54:27,040

S'han posat en contacte?

638

00:54:27,200 --> 00:54:29,440

No, però ella està bé. Ho sé.

639

00:54:29,600 --> 00:54:32,200

Com ho saps?

-Perquè ho sé!

640

00:54:32,840 --> 00:54:34,920

I com saben de la Maja?

641

00:54:35,400 --> 00:54:37,760

Perquè els ho vaig dir jo, és clar.

642

00:54:37,920 --> 00:54:40,600

Els ho vas dir tu?

-Sí. Em va preguntar.

643

00:54:40,760 --> 00:54:44,600

Perquè ell tenia una filla.

Li vaig dir que jo també.

644

00:54:44,760 --> 00:54:47,560

Merda, me n'he d'anar!

-Jo també vinc.

645

00:54:48,720 --> 00:54:51,200

Tu no vens!

-És clar que vinc.

646

00:54:51,360 --> 00:54:53,680

No!

-I m'he de quedar aquí o què?

647

00:54:53,840 --> 00:54:56,960

No pot ser! No pots venir!
Així no funciona!

648
00:54:57,120 --> 00:54:59,480
No pot ser!
M'apartaran del cas!

649
00:54:59,640 --> 00:55:02,640
No puc fer-hi més.
No me'n puc cuidar.

650
00:55:02,840 --> 00:55:05,600
Aquest altre
que volen intercanviar.

651
00:55:05,760 --> 00:55:07,720
Sí. Què? Com?

652
00:55:08,200 --> 00:55:10,880
Intercanvia'l.
-Però llavors el mataran.

653
00:55:11,040 --> 00:55:13,440
És home mort!
-I què faràs, doncs?

654
00:55:13,600 --> 00:55:15,560
Què faries tu?

655
00:55:15,720 --> 00:55:18,600
Els entregaries
l'home per la teva filla?

656

00:55:18,760 --> 00:55:21,440

No pot ser, que ni per un segon...

657

00:55:21,600 --> 00:55:25,280

I què he de fer,

disparar-li un tret al cap?

658

00:55:25,440 --> 00:55:27,680

Però què penses fer?

-La salvaré.

659

00:55:28,920 --> 00:55:31,440

Ho faré.

Trobaré una solució.

660

00:55:31,680 --> 00:55:33,680

Ja et trucaré.

661

00:56:02,720 --> 00:56:04,720

Sóc aquí dalt!

662

00:56:04,880 --> 00:56:06,840

Sebastian!

663

00:56:13,120 --> 00:56:15,200

Has trobat res?

664

00:56:16,200 --> 00:56:18,940

Han arreglat

l'habitació de la seva filla

665

00:56:19,100 --> 00:56:21,840
com si en qualsevol moment
pogués tornar.

666
00:56:22,000 --> 00:56:23,960
No ho han superat.

667
00:56:24,120 --> 00:56:26,680
Encara no han acabat el seu dol.

668
00:56:26,840 --> 00:56:30,000
Això passarà quan jutgin en Freund.

669
00:56:32,200 --> 00:56:34,200
Què passa?

670
00:56:41,520 --> 00:56:43,600
Jo, doncs...

671
00:56:47,200 --> 00:56:49,760
M'ho has de prometre,
Thorsten.

672
00:56:50,600 --> 00:56:53,000
No en pots dir res,
d'acord?

673
00:56:53,480 --> 00:56:56,680
No em penso retirar del cas.

674
00:56:58,280 --> 00:57:00,640
Els Mendt han segrestat la Maja.

675

00:57:00,800 --> 00:57:04,040

Què?

-Sí. Han segrestat la Maja.

676

00:57:04,200 --> 00:57:06,360

Però això no pot ser, no?

-Sí.

677

00:57:06,520 --> 00:57:08,480

No pot ser!

678

00:57:08,800 --> 00:57:12,080

Volen que els entregui

l'Stefan Freund.

679

00:57:12,240 --> 00:57:15,080

Llavors l'alliberaran.

-Això no pot ser!

680

00:57:15,240 --> 00:57:17,920

Doncs és així!

-Saps on pot ser?

681

00:57:18,240 --> 00:57:20,240

No.

682

00:57:21,160 --> 00:57:23,160

Quan?

683

00:57:24,440 --> 00:57:26,440

Doncs...

684

00:57:27,360 --> 00:57:30,000

Tres quarts d'hora.

Em tornarà a trucar.

685

00:57:30,160 --> 00:57:32,240

Per això la cerca encoberta.

686

00:57:33,480 --> 00:57:35,680

Qui sap què planegen.

687

00:57:36,400 --> 00:57:39,560

Pot passar

qualsevol cosa si els pressionem

688

00:57:39,720 --> 00:57:41,800

o si algun company els dispara.

689

00:57:41,960 --> 00:57:44,640

Qui em dirà

on és la meva filla? Merda!

690

00:57:44,840 --> 00:57:47,240

Necessitem una batuda.

-No!

691

00:57:47,400 --> 00:57:49,440

Cap batuda, t'has tornat boig?

692

00:57:49,600 --> 00:57:52,560

Com la trobarem?

-Pensava que...

693

00:57:52,720 --> 00:57:55,560

que potser tu...

Merda, no sé pas!

694

00:57:55,720 --> 00:57:58,160

Normalment faríem una batuda.

695

00:57:58,320 --> 00:58:00,600

Però no és el cas!

-Sí, ja ho sé!

696

00:58:02,460 --> 00:58:05,460

Li hem de dir a la Nika.

Hi ha d'haver pistes.

697

00:58:05,640 --> 00:58:08,720

Els Mendt volen en Freund,

s'han de descobrir.

698

00:58:08,880 --> 00:58:10,840

Va, anem.

699

00:58:11,400 --> 00:58:13,400

Va, que vinguis!

700

00:58:17,320 --> 00:58:20,360

Hi ha novetats?

-Encara no. I vosaltres?

701

00:58:21,000 --> 00:58:23,000

No.

702

00:58:23,200 --> 00:58:26,960

No han fet servir ni ordinador,
ni targetes, ni telèfons.

703

00:58:29,880 --> 00:58:31,880

Hi ha un problema.

704

00:58:32,160 --> 00:58:34,160

Què passa?

705

00:58:34,320 --> 00:58:37,395

Els Mendt volen
l'Stefan Freund i venjar-se'n.

706

00:58:38,240 --> 00:58:41,280

Per aconseguir-ho, han...

707

00:58:42,240 --> 00:58:45,400

Tenen la filla d'en Sebastian,
li fan xantatge.

708

00:58:45,640 --> 00:58:47,600

Què?

-Ets boig?

709

00:58:47,760 --> 00:58:49,720

Què fots?

-Pareu tots dos!

710

00:58:49,880 --> 00:58:51,840

Prou!

-Maleït sigui!

711

00:58:52,000 --> 00:58:54,320

Tu no tens cap filla per perdre!

712

00:58:54,480 --> 00:58:56,640

Vigila què dius!

-Torna!

713

00:58:56,880 --> 00:58:59,600

Bootz, si us plau! Si us plau!

714

00:59:00,280 --> 00:59:03,560

M'ho havies promès!

-Jo no t'havia promès res!

715

00:59:03,720 --> 00:59:05,680

I una merda!

716

00:59:05,880 --> 00:59:08,920

Retireu en Bootz

del cas per implicació.

717

00:59:09,080 --> 00:59:11,600

M'ho havies promès!

-T'he dit que no!

718

00:59:11,760 --> 00:59:13,920

Collonades!

-És veritat?

719

00:59:15,360 --> 00:59:17,360

Ets un miserable!

720

00:59:20,080 --> 00:59:22,080

Ets boig?

721

00:59:22,240 --> 00:59:25,320

Ets el pare de la Maja.

Hi estàs implicat!

722

00:59:25,480 --> 00:59:28,400

No pots treballar en el cas.

-Per què no?

723

00:59:31,760 --> 00:59:35,080

Entrega'm d'immediat

l'arma i la placa.

724

00:59:35,760 --> 00:59:38,560

Quedes temporalment

rellevat del servei.

725

00:59:41,760 --> 00:59:44,120

Gràcies. Moltes gràcies.

726

00:59:47,440 --> 00:59:49,760

La placa.

-No la tinc.

727

00:59:50,400 --> 00:59:53,160

No la tinc, la tinc a casa.

728

00:59:53,320 --> 00:59:55,280

Envia-hi algú.

729

00:59:55,560 --> 00:59:58,320

Aquí ajudes amb la investigació.

730

00:59:58,600 --> 01:00:00,680

Com a pare, no com a comissari!

731

01:00:01,080 --> 01:00:03,280

Necessitem una foto per la cerca.

732

01:00:03,440 --> 01:00:06,440

Cap cerca, deixeu-ho estar.

És perillós!

733

01:00:06,600 --> 01:00:09,120

Tu la poses en perill!

És el protocol.

734

01:00:09,280 --> 01:00:12,000

Algú l'haurà vist, o als Mendt.

735

01:00:12,160 --> 01:00:14,920

No, si us plau!

Els Mendt no ho saben.

736

01:00:15,080 --> 01:00:17,600

Estan sota pressió.

No, si us plau!

737

01:00:17,760 --> 01:00:19,720

Bootz!

738

01:00:19,880 --> 01:00:23,840

Si et ve un home a qui
li han segrestat la filla, què fas?

739

01:00:25,160 --> 01:00:27,160

Merda...

740

01:00:30,520 --> 01:00:32,520

Quina merda!

741

01:00:35,720 --> 01:00:39,560

Si et vingués un home
a qui li han segrestat la filla

742

01:00:39,720 --> 01:00:42,720

iniciaries immediatament una batuda!

743

01:00:44,040 --> 01:00:46,040

Si ara no ho vols fer

744

01:00:46,200 --> 01:00:49,680

és perquè valores el perill
d'una altra manera.

745

01:00:49,840 --> 01:00:52,520

Perquè hi estàs implicat.
I això demostra

746

01:00:52,720 --> 01:00:55,160

que és important que no decideixis.

747

01:00:55,880 --> 01:00:57,960

I la foto?

748

01:00:58,120 --> 01:01:01,320

En tens una

o te l'he d'agafar de l'escriptori?

749

01:01:03,560 --> 01:01:06,720

Tenim algun indici d'on pot ser?

750

01:01:06,880 --> 01:01:09,680

No.

-I d'on són els Mendt?

751

01:01:09,840 --> 01:01:13,560

Es deixaran veure

quan els entreguem en Freund.

752

01:01:13,880 --> 01:01:15,880

D'acord.

753

01:01:16,040 --> 01:01:19,080

Dona les dades

necessàries a l'agent Banovic.

754

01:01:19,240 --> 01:01:21,200

Edat, estatura i roba.

755

01:01:21,360 --> 01:01:24,720

Als Mendt se'ls busca per

assassinat i segrest.

756

01:01:24,880 --> 01:01:26,960

A tots els departaments.

757

01:01:27,120 --> 01:01:30,080

A totes les notícies
regionals i nacionals.

758

01:01:30,240 --> 01:01:32,840

També a la premsa en línia, ràdio.

759

01:01:33,000 --> 01:01:35,240

A tots els aeroports, taxistes.

760

01:01:35,400 --> 01:01:38,940

D'aquí a una hora
s'ha de saber qui és la Maja Bootz.

761

01:01:39,100 --> 01:01:41,000

Qui sigui a casa, també.

762

01:01:41,160 --> 01:01:44,080

Si no trobem
ni la seva filla ni als Mendt,

763

01:01:44,240 --> 01:01:46,360

hem d'escenificar una entrega

764

01:01:46,520 --> 01:01:50,440

i pressionar-los tant com puguem.
-Sí, t'ho deixo a tu.

765

01:01:51,520 --> 01:01:54,520
Sebastian,
necessito les dades biomètriques.

766
01:01:57,280 --> 01:02:00,120
Ulls marrons, cabells castanys,
mida: 1,52.

767
01:02:01,720 --> 01:02:04,400
Bootz! Si us plau,
les dades...

768
01:02:04,560 --> 01:02:06,520
Si us plau!

769
01:02:16,120 --> 01:02:18,360
Has fet el que era correcte.

770
01:02:19,280 --> 01:02:20,480
Esperem que sí.

771
01:02:21,782 --> 01:02:24,662
I ara la previsió meteorològica...

772
01:02:25,080 --> 01:02:27,320
...nevades, núvols...

773
01:02:29,860 --> 01:02:32,360
...i una notificació de la policia.

774
01:02:32,520 --> 01:02:36,120
Es busca la Maja Bootz.

Ulls marrons, cabells castanys,

775

01:02:36,280 --> 01:02:38,480
texans negres i jaqueta vermella.

776

01:02:38,640 --> 01:02:41,340
I a continuació,
l'agenda cultural...

777

01:02:54,440 --> 01:02:56,440
Té 13 anys, oi?

778

01:03:10,040 --> 01:03:12,680
A casa dels Mendt
m'ha cridat l'atenció

779

01:03:12,840 --> 01:03:14,880
una cosa que potser ens ajuda.

780

01:03:15,240 --> 01:03:18,080
En una foto s'hi veu una caravana.

781

01:03:18,680 --> 01:03:22,400
Pot ser que
encara la tinguin i s'hi estiguin.

782

01:03:24,200 --> 01:03:26,640
Trucaré al departament de trànsit.

783

01:03:52,840 --> 01:03:54,840
Lannert.
-Karle.

784

01:03:55,000 --> 01:03:57,040

Gràcies per venir.

785

01:04:03,380 --> 01:04:05,480

Necessito un home sobre els 40.

786

01:04:05,640 --> 01:04:08,520

Corpulent, solter.

Serà l'Stefan Freund.

787

01:04:08,680 --> 01:04:10,640

Sí que conec algú.

788

01:04:10,840 --> 01:04:13,200

Estan en situació especial.

789

01:04:13,840 --> 01:04:17,480

Creuen que el món

no es va preocupar del seu dolor

790

01:04:17,800 --> 01:04:20,120

i ara volen establir un precedent,

791

01:04:20,280 --> 01:04:23,040

mostrar al món el dolor que van patir.

792

01:04:23,200 --> 01:04:25,160

Ara és el món qui patirà.

793

01:04:26,240 --> 01:04:29,400

Com si la mort d'una noia
fos un toc d'atenció.

794

01:04:29,560 --> 01:04:31,520

Ho han de fer.

795

01:04:31,680 --> 01:04:34,600

No volen matar-la.

Volen l'Stefan Freund.

796

01:04:34,760 --> 01:04:37,560

Però si creiem

que els podem pressionar,

797

01:04:37,720 --> 01:04:40,620

que no li faran res

a la filla del meu amic,

798

01:04:40,780 --> 01:04:43,120

potser ens endurem una sorpresa.

799

01:04:44,320 --> 01:04:47,240

Ja s'han decidit a venjar-se del món.

800

01:04:47,400 --> 01:04:49,760

I no es deixaran pas atrapar.

801

01:04:49,920 --> 01:04:52,480

Podem obrir foc?

-De cap manera.

802

01:04:53,320 --> 01:04:56,240

Només si dono l'ordre explícitament.

803

01:04:56,400 --> 01:04:58,440

Només a la mà o a la cama.

804

01:04:58,600 --> 01:05:01,600

Hem de trobar la nena.

Si matem els Mendt

805

01:05:01,760 --> 01:05:03,800

possiblement no la trobem mai.

806

01:05:07,160 --> 01:05:09,160

Amb això desapareix la mà.

807

01:05:11,280 --> 01:05:13,440

Per a què ho fas servir, això?

808

01:05:13,600 --> 01:05:15,560

Per als malentesos.

809

01:05:18,960 --> 01:05:21,840

S, I, Z, 2306.

Molt bé, gràcies.

810

01:05:22,400 --> 01:05:25,560

En Thorsten tenia raó:

tenen una caravana.

811

01:05:26,160 --> 01:05:28,160

Molt bé.

812

01:05:28,320 --> 01:05:31,080

Busquem un automòbil,
matrícula SIZ-2306.

813

01:05:33,320 --> 01:05:36,600

SIZ-2306, propietat dels Mendt.
-Entesos.

814

01:05:44,480 --> 01:05:46,800

Sí?

-El té?

815

01:05:48,880 --> 01:05:50,880

Encara no. Aviat el tindrè.

816

01:05:52,000 --> 01:05:54,960

A les 12:30 m'esperaré
exactament dos minuts

817

01:05:56,241 --> 01:05:57,721

al pont Max-Eyth-Steg.

818

01:05:59,074 --> 01:06:00,896

M'ha entès?

-Sí, l'he entès.

819

01:06:02,400 --> 01:06:03,400

Bé.

820

01:06:10,480 --> 01:06:13,840

Encara tenim

uns 20 minuts per trobar la caravana.

821

01:06:14,760 --> 01:06:15,760

D'acord.

822

01:06:16,480 --> 01:06:18,380

M'ha trucat en Mendt.

823

01:06:18,540 --> 01:06:21,200

D'aquí 20 minuts

al pont Max-Eyth-Steg.

824

01:06:21,360 --> 01:06:25,100

Tens el cotxe preparat,

ha vingut l'agent especial Karle.

825

01:06:25,260 --> 01:06:27,200

Farà d'Stefan Freund.

826

01:06:27,760 --> 01:06:30,600

I quin és el pla?

-Hi vas amb en Karle

827

01:06:30,760 --> 01:06:34,360

i el pots entregar.

Però has de veure la Maja.

828

01:06:34,520 --> 01:06:36,800

Si no, no hi ha tracte.

-I llavors?

829

01:06:36,960 --> 01:06:40,480

Insisteixes en veure-la.

Al pont o a on sigui.

830

01:06:40,640 --> 01:06:43,160

Els detindrem quan la vegis.

Res més.

831

01:06:43,320 --> 01:06:45,280

Hi ha alguna trampa?

-No.

832

01:06:45,440 --> 01:06:48,760

Si trobem la caravana

farem la detenció alhora.

833

01:06:48,920 --> 01:06:51,990

Quina merda de pla.

I si tenen una foto?

834

01:06:52,150 --> 01:06:54,320

Veuran que els prenem el pèl!

835

01:06:54,480 --> 01:06:56,520

La meva filla morirà,

Thorsten.

836

01:06:56,680 --> 01:07:00,440

Llavors digues-me

què faries tu i ho farem.

837

01:07:00,800 --> 01:07:03,640

Tens un pla?

No sembla pas que en tinguis.

838

01:07:04,920 --> 01:07:06,920

Vols entregar en Freund.

839

01:07:07,080 --> 01:07:09,700

Seria igual

que executar-lo directament.

840

01:07:09,860 --> 01:07:13,400

Vull recuperar la meva filla.

Ho entens perfectament!

841

01:07:13,560 --> 01:07:15,600

Sí, però si els l'entregues

842

01:07:15,760 --> 01:07:18,040

saps que l'envies a la mort.

843

01:07:18,200 --> 01:07:20,280

Almenys no serà la meva filla.

844

01:07:20,440 --> 01:07:22,760

Sí, molt bé. Quin pla.

845

01:07:22,920 --> 01:07:24,880

T'espero a baix.

846

01:07:25,040 --> 01:07:27,080

No t'ho hauria hagut de dir.

847

01:07:35,105 --> 01:07:37,197

Vigileu el punt de trobada.

848

01:07:42,882 --> 01:07:44,446

Equip dos, en posició.

849

01:07:44,906 --> 01:07:46,306

El tenim a la vista.

850

01:07:47,281 --> 01:07:49,320

Sospitós a les 12.

Frank Mendt?

851

01:07:49,480 --> 01:07:51,480

Confirmat, és en Frank Mendt.

852

01:07:55,378 --> 01:07:59,034

Sembla que duu una arma de foc.

Confirmeu-ho.

853

01:07:59,194 --> 01:08:02,341

Correcte. El tinc a tir.

854

01:08:02,501 --> 01:08:03,901

De cap manera.

855

01:08:04,080 --> 01:08:07,360

No podeu obrir foc

sense el meu permís, entesos?

856

01:08:07,520 --> 01:08:08,520

Entesos.

857

01:08:24,480 --> 01:08:26,480

Punt de trobada.

858

01:08:26,680 --> 01:08:29,400

És l'Stefan Freund?

-Sí.

859

01:08:30,800 --> 01:08:33,200

Vull veure la meva filla.

860

01:08:45,320 --> 01:08:48,200

Ara la durà la meva dona.

861

01:08:54,960 --> 01:08:57,360

No! Pari!

No és l'Stefan Freund.

862

01:08:57,520 --> 01:09:00,320

És algú de la policia, ho sento.

863

01:09:05,920 --> 01:09:07,920

No ho faci.

864

01:09:08,080 --> 01:09:11,720

Ens veurem aquesta nit.

Porti'm el de veritat.

865

01:09:11,880 --> 01:09:13,920

És clar.

866

01:09:15,080 --> 01:09:17,840

Ho sento.

Em sap greu!

867

01:09:18,960 --> 01:09:21,400

Pot sortir.

Que ningú no el segueixi.

868

01:09:21,560 --> 01:09:24,240

Que surti lliurement.

-Merda!

869

01:09:24,800 --> 01:09:26,800

Maleït sigui!

870

01:09:51,880 --> 01:09:54,160

Era un pla absolutament desastrós.

871

01:09:54,320 --> 01:09:57,320

No ho era. Simplement no ha funcionat.

872

01:09:57,920 --> 01:10:00,440

Si li passa alguna cosa, Thorsten,

873

01:10:00,600 --> 01:10:02,880

deixarem de ser amics.

874

01:10:03,440 --> 01:10:05,120

Ara mateix ja no en som.

875

01:10:12,640 --> 01:10:15,840

El gran error

va ser refiar-me d'en Thorsten.

876

01:10:16,640 --> 01:10:18,760

No en sé res més.

877

01:10:27,600 --> 01:10:29,760

Em canviaré per la Maja.

878

01:10:30,480 --> 01:10:32,480

Ho faré.

879

01:10:33,680 --> 01:10:36,960

El treus de la presó

i el deixes al cotxe.

880

01:10:37,600 --> 01:10:39,600

No has de fer res més.

881

01:10:43,720 --> 01:10:46,640

No els podem salvar a tots dos, no.

882

01:10:47,080 --> 01:10:50,920

Deixa'l al cotxe i marxa.

883

01:10:53,600 --> 01:10:55,600

No et demano res més.

884

01:11:08,040 --> 01:11:09,040

Bé.

885

01:11:15,205 --> 01:11:17,219

Hem localitzat la caravana.

886

01:11:19,320 --> 01:11:21,680

Policia!

Les mans damunt la taula!

887

01:11:21,840 --> 01:11:23,800

Asseguts!

888

01:11:26,960 --> 01:11:29,480

Merda.

Lannert, policia d'Stuttgart.

889

01:11:29,640 --> 01:11:31,680

Quina matrícula tenen?

890

01:11:31,840 --> 01:11:34,520

Com diu?

-Com és la seva matrícula?

891

01:11:34,760 --> 01:11:37,400

SAB-124.

892

01:11:37,560 --> 01:11:40,360

Merda.

Han intercanviat les matrícules.

893

01:11:51,725 --> 01:11:56,378

Aquí central, endavant.

-Hem localitzat la caravana.

894

01:11:56,638 --> 01:11:59,825

Els sospitosos

han intercanviat les matrícules.

895

01:11:59,985 --> 01:12:03,552

Entesos. Avorteu missió.

Que tornin totes les unitats.

896

01:12:08,280 --> 01:12:10,280

Fins ara.

897

01:12:37,500 --> 01:12:40,000

Té un nom curiós per ser un criminal.

898

01:12:40,160 --> 01:12:42,160

Sí.

-Oi, Conni?

899

01:12:50,180 --> 01:12:53,720

No és a la llista, senyor Bootz.

-Acaben d'ordenar-ho.

900

01:12:53,880 --> 01:12:55,880

Per un acarament.

901

01:12:56,080 --> 01:12:58,640

Pot trucar a la fiscalia si vol.

902

01:12:58,800 --> 01:13:01,940

No, no fa falta tant!

Esperi's aquí, si us plau.

903

01:13:19,640 --> 01:13:21,720

Ja ens ho han dit.

904

01:13:21,880 --> 01:13:25,040

Alguna pista?

-Moltes, sobretot dels Mendt.

905

01:13:25,200 --> 01:13:27,160

Però res actual.

906

01:13:28,880 --> 01:13:30,880

Ens ha trucat un capellà.

907

01:13:31,040 --> 01:13:35,000

La senyora Mendt visita
cada dimarts la tomba de la filla.

908

01:13:35,160 --> 01:13:36,720

Avui és dijous.

909

01:13:37,520 --> 01:13:40,760

Sí.

Avui és dijous...

910

01:13:54,920 --> 01:13:56,920

De pressa.

911

01:14:02,200 --> 01:14:04,200

Compte amb el cap.

912

01:14:21,981 --> 01:14:23,741

Era la presó d'Stammheim.

913

01:14:23,901 --> 01:14:27,720

Saps alguna cosa d'un
acarament amb el senyor Freund?

914

01:14:33,200 --> 01:14:36,400

Sí, jo...

me n'havia oblidat, sí.

915

01:14:36,600 --> 01:14:40,200

Els de delictes telemàtics

li volen prendre declaració

916

01:14:40,360 --> 01:14:43,240

per les fotos

que va publicar a Internet.

917

01:14:43,680 --> 01:14:47,120

Però que estiguin en contacte

per si el necessitem.

918

01:14:47,280 --> 01:14:48,440

D'acord.

919

01:14:48,600 --> 01:14:50,560

Engel, em sent? Sí.

920

01:14:50,720 --> 01:14:52,720

Sí, sí, tot correcte.

D'acord.

921

01:14:52,880 --> 01:14:55,720

Ja ha fet bé de trucar-nos, gràcies.

922

01:14:55,880 --> 01:14:57,840

A reveure.

923

01:15:13,240 --> 01:15:16,880

Posi-se-les.

Sap com funcionen, oi?

924

01:15:21,560 --> 01:15:23,680

Amb qui és l'acarament?

925

01:15:23,840 --> 01:15:26,200

És graciós que tingui un acarament

926

01:15:26,360 --> 01:15:28,320

i que no ho sàpiga.

927

01:15:28,480 --> 01:15:30,440

Ara torno.

928

01:15:54,840 --> 01:15:56,840

On és en Sebastian?

929

01:15:58,320 --> 01:16:01,440

Volia estirar les cames, estar sol.

930

01:16:01,600 --> 01:16:04,480

No em menteixis!

Era el taxi número 216.

931

01:16:04,640 --> 01:16:08,240

He de trucar a la central

per preguntar d'on ve?

932

01:16:08,400 --> 01:16:11,200

O em diràs tu que
de la presó d'Stammheim?

933

01:16:11,360 --> 01:16:13,800

Ho heu planejat tots dos.
On és, ell?

934

01:16:13,960 --> 01:16:16,920

No ho sé.
-Julia, el porta a l'execució!

935

01:16:18,400 --> 01:16:20,600

On és en Sebastian?

936

01:16:20,760 --> 01:16:22,720

No es tracta d'ell, Thorsten.

937

01:16:22,880 --> 01:16:25,640

Ni d'en Freund,
ni tampoc de tu o de mi.

938

01:16:25,800 --> 01:16:28,640

Es tracta de la Maja.
-Sí, de la Maja.

939

01:16:28,800 --> 01:16:31,840

En mans d'en Sebastian no farem res.

940

01:16:32,000 --> 01:16:34,480

Però podem ajudar si trobem la Maja

941

01:16:34,680 --> 01:16:36,680

abans que entregui en Freund!

942

01:16:36,840 --> 01:16:40,220

Ha dit res? Una trobada amb els Mendt,
per exemple?

943

01:16:41,360 --> 01:16:43,360

No, no ha dit res.

-Merda.

944

01:16:45,240 --> 01:16:49,160

Ho pregunto

perquè la Maja ha de ser a prop.

945

01:16:52,000 --> 01:16:54,280

Els vols matar tots dos?

946

01:16:55,280 --> 01:16:58,520

Ja em puc acomiadar

de la meva filla, doncs.

947

01:17:06,640 --> 01:17:08,957

Sí?

-El té?

948

01:17:12,520 --> 01:17:13,560

Sí.

949

01:17:13,729 --> 01:17:15,320

Llenci aquest telèfon.

950

01:17:15,480 --> 01:17:18,157

El nou el trobarà

prop de l'escorxador.

951

01:17:18,317 --> 01:17:20,186

És dins d'una paperera.

952

01:17:20,346 --> 01:17:23,035

Truqui al telèfon

assignat al número u.

953

01:17:23,195 --> 01:17:24,680

D'acord.

954

01:17:33,840 --> 01:17:35,800

Maleït sigui!

955

01:18:08,200 --> 01:18:10,440

Sembla que ja no ve.

956

01:18:10,640 --> 01:18:12,640

Les flors són fresques.

957

01:18:26,800 --> 01:18:28,800

Si tinguessis fills...

958

01:18:30,880 --> 01:18:32,880

Sí?

959

01:18:33,760 --> 01:18:36,120

també entregaries l'home?

960

01:18:44,320 --> 01:18:46,320

M'apartaria del cas.

961

01:18:47,960 --> 01:18:49,960

Del tot?

-Del tot.

962

01:18:50,120 --> 01:18:52,080

Completament fora.

963

01:19:24,965 --> 01:19:28,041

Bé. Ara anirà

al dipòsit de trens d'Stuttgart.

964

01:19:28,201 --> 01:19:31,001

Deixi el mòbil encès,

dugui'l a la jaqueta.

965

01:19:31,161 --> 01:19:33,261

D'acord.

-Si l'apaga, marxarem.

966

01:19:34,907 --> 01:19:37,760

Avisi'm quan arribi.

-Sí.

967

01:19:58,280 --> 01:20:00,840

Senyora Mendt, som de la policia.

968

01:20:01,000 --> 01:20:03,600

On és la noia?

On és la Maja?

969

01:20:03,760 --> 01:20:06,120

Digui'ns on és la noia!

970

01:20:06,280 --> 01:20:08,440

Senyora Mendt!

971

01:20:08,720 --> 01:20:10,720

Senyora Mendt!

972

01:20:12,640 --> 01:20:14,680

Senyora Mendt!

973

01:20:15,080 --> 01:20:17,080

Senyora Mendt!

974

01:20:17,240 --> 01:20:20,640

També és mare, com jo!

975

01:20:22,920 --> 01:20:24,920

Tranquil·la!

976

01:20:27,560 --> 01:20:29,840

Sí, sí...

977

01:20:30,240 --> 01:20:32,240

Miri.

978

01:20:35,320 --> 01:20:38,600

Aquesta era la meva dona.

Aquesta, la meva filla.

979

01:20:38,760 --> 01:20:41,800

Em van dir

que totes dues sobreviuriem!

980

01:20:41,960 --> 01:20:45,120

Però no ho van fer.

Sé què vol dir per a vostè!

981

01:20:45,280 --> 01:20:47,560

Entenc com se sent.

Senyora Mendt!

982

01:20:47,720 --> 01:20:49,960

On és la Maja?

Si us plau!

983

01:20:50,400 --> 01:20:53,100

Sé que res no pot calmar el dolor

984

01:20:53,260 --> 01:20:56,600

però no vull que

el meu company passi pel mateix.

985

01:20:56,760 --> 01:20:59,280

Digui'ns on és la noia, si us plau.

986

01:20:59,440 --> 01:21:01,400

Si us plau!

987

01:21:03,160 --> 01:21:05,160
Sí...

988
01:21:07,160 --> 01:21:09,160
Merda!

989
01:21:09,840 --> 01:21:12,640
Senyora Mendt!
-Senyora Mendt! Merda!

990
01:21:15,720 --> 01:21:17,960
Senyora Mendt!
Déu meu, merda!

991
01:21:20,400 --> 01:21:22,400
Una ambulància!

992
01:21:22,560 --> 01:21:24,520
Senyora Mendt! Senyora Mendt!

993
01:21:26,400 --> 01:21:29,120
Merda! Merda!

994
01:21:35,040 --> 01:21:37,040
Senyora Mendt?

995
01:21:38,120 --> 01:21:40,880
Nika! Nika, Nika, Nika!
-Em sent?

996
01:21:41,640 --> 01:21:44,663
Necessitem localitzar un número:

997

01:21:44,823 --> 01:21:49,421

0147-843231

998

01:21:49,581 --> 01:21:51,320

Ràpid!

Afanya't!

999

01:22:00,991 --> 01:22:02,160

Sí, ja hi sóc.

1000

01:22:02,360 --> 01:22:05,720

Bé. Veu el vagó número tres, el verd?

1001

01:22:06,200 --> 01:22:08,720

Vagó verd, d'acord...

1002

01:22:10,021 --> 01:22:11,597

És el penúltim vagó.

1003

01:22:11,757 --> 01:22:13,200

Ah, ja el veig.

1004

01:22:13,360 --> 01:22:16,520

Bé. Passi per darrere del vagó.

Ja el puc veure.

1005

01:22:16,680 --> 01:22:18,640

Apropi's cap a mi.

1006

01:22:37,120 --> 01:22:39,120

On és en Freund?

1007

01:22:39,480 --> 01:22:41,480

Al cotxe, emmanillat.

1008

01:22:45,160 --> 01:22:47,440

Deixi la seva arma,

a poc a poc.

1009

01:22:47,600 --> 01:22:49,840

Jo, jo... no la porto.

1010

01:22:50,480 --> 01:22:53,520

Senyor Mendt, jo...

em retiro de l'equació.

1011

01:22:53,720 --> 01:22:55,720

No li puc donar en Freund.

1012

01:22:55,880 --> 01:22:58,080

Haurà de buscar algú altre.

1013

01:22:59,400 --> 01:23:01,400

Llavors morirà la teva filla.

1014

01:23:02,680 --> 01:23:05,080

No serà perquè no li entregui algú,

1015

01:23:05,240 --> 01:23:07,200

sinó perquè la matarà vostè.

1016

01:23:07,360 --> 01:23:10,600

Això no l'ajudarà.

No l'acosta més a Freund.

1017

01:23:10,760 --> 01:23:13,280

Serà vostè qui mati a una pobra noia.

1018

01:23:13,520 --> 01:23:15,760

On és el cotxe?

-El cotxe? És...

1019

01:23:18,400 --> 01:23:21,040

És al pati d'una comissaria.

1020

01:23:21,200 --> 01:23:23,160

No hi té accés.

1021

01:23:23,320 --> 01:23:25,960

No sé què fer, m'entén?

1022

01:23:26,580 --> 01:23:30,120

No puc viure sabent

que no vaig salvar la meva filla

1023

01:23:30,280 --> 01:23:32,600

però no li puc donar en Freund.

1024

01:23:32,760 --> 01:23:34,720

Així no funciona!

1025

01:23:34,880 --> 01:23:36,840

Em sap greu.

1026

01:23:37,800 --> 01:23:39,800

Em pot ajudar?

1027

01:23:46,320 --> 01:23:48,800

Ajudi'm. Si us plau!

-Sí, l'ajudaré.

1028

01:23:55,840 --> 01:23:58,760

Demostri'm com s'estima la seva filla.

1029

01:23:58,920 --> 01:24:00,880

Què?

1030

01:24:03,840 --> 01:24:06,520

La seva vida per la de la seva filla.

1031

01:24:11,622 --> 01:24:12,726

Demostri-m'ho.

1032

01:24:32,400 --> 01:24:34,400

Tinc la seva paraula?

-Sí!

1033

01:24:51,840 --> 01:24:54,320

La caravana és a un hivernacle.

1034

01:24:55,800 --> 01:24:57,920

A l'est del polígon industrial.

1035

01:25:00,040 --> 01:25:02,000

Ara és hora.

1036

01:25:15,240 --> 01:25:17,200

Déu meu!

1037

01:25:24,160 --> 01:25:26,120

Déu meu!

1038

01:25:35,020 --> 01:25:38,360

La caravana és

a un hivernacle a l'est del polígon.

1039

01:25:45,760 --> 01:25:48,120

Hivernacle a l'est del polígon...

1040

01:26:50,120 --> 01:26:52,080

Com estàs?

1041

01:26:53,160 --> 01:26:55,160

Anar fent.

1042

01:27:00,200 --> 01:27:03,620

Em sap greu

allò que vaig dir sobre la teva filla.